

Undervisning, studiemiljø og organisering på universiteternes bacheloruddannelser

En spørgeskemaundersøgelse af studerendes, underviseres og
studelederes perspektiver

INDHOLD

Undervisning, studiemiljø og organisering på universiteternes bacheloruddannelser

1	Resumé	5
2	Indledning	14
2.1	Fund fra tidligere delprojekter	14
2.2	Datagrundlag	15
2.3	Læsevejledning	16
3	Overordnet vurdering af undervisning og studiemiljø	17
3.1	Overordnet vurdering af undervisning og studiemiljø	17
4	Undervisere	19
4.1	Hvem er underviserne?	19
4.2	Underviseres oplevelse af at undervise	20
4.3	Underviseres oplevelse af de studerendes deltagelse i undervisningen	24
4.4	Underviseres oplevelse af diversitet i studenterpopulationen	27
4.5	Underviseres kontakt med studerende	30
4.6	Underviseres oplevelser af sammenhæng og koordinering på uddannelsen	33
4.7	Underviseres oplevelse af muligheder og behov for kompetenceudvikling	37

5	Studieledere	46
5.1	Hvem er studielederne?	46
5.2	Studieledernes rolle i rammesætning af undervisningen	49
5.3	Studieledernes blik på de studerende	55

6	Studerende	59
6.1	Studerendes oplevelse af undervisning og medstuderende	59
6.2	Feedback	64
6.3	Studerendes faglige engagement og self-efficacy i relation til undervisningen og studiet	66
6.4	Studerendes oplevelse af sammenhæng på uddannelsen	69
6.5	Studerendes overvejelser om frafald	71

	Appendiks A – Litteraturliste	73
--	--------------------------------------	-----------

1 Resumé

Den rapport formidler resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere, studieledere og studerende på bacheloruddannelser på danske universiteter.

Hovedresultater

Undersøgelsen viser, at undervisningen på bacheloruddannelserne overordnet er præget af engagerede undervisere og motiverede studerende, men også af en række udfordringer knyttet til rammerne for undervisningen, de studerendes deltagelse og sammenhængen på uddannelserne.

Undervisere motiveres af studerendes faglige fremskridt, men oplever udfordringer i rammerne for undervisningen

Undervisernes motivation for at undervise er i høj grad knyttet til de studerendes faglige udvikling. 83 % angiver, at det i høj grad motiverer dem at opleve de studerendes faglige fremskridt. Undervisning fylder samtidig en betydelig del af arbejdstiden for undervisere, idet 27 % bruger over halvdelen af deres arbejdstid på undervisning, mens 62 % bruger mellem 10 og 50 %.

Et flertal af underviserne oplever et misforhold mellem rammerne og opgavens omfang. 61 % er helt eller overvejende enige i, at de ofte må bruge mere tid på forberedelse, end normen lægger op til. Samtidig oplever mange undervisere, at undervisning kun i begrænset omfang er meriterende. 40 % er helt eller overvejende uenige i, at god undervisning er meriterende for deres karriere, og 21 % er helt eller overvejende uenige i, at det giver anerkendelse blandt kollegaer.

Undervisere vurderer egen undervisning som inddragende, men oplever, at stor faglig spredning blandt studerende skaber udfordringer

Underviserne vurderer generelt deres egen undervisning som inddragende. 94 % angiver i høj eller meget høj grad, at de sørger for, at studerende ikke føler sig hængt ud i undervisningen, hvis de siger noget forkert, og er imødekommende over for studerende, der søger hjælp. Tilsvarende vurderer 92 %, at de bruger eksempler i undervisningen, og 87 %, at de tilskynder studerende til at deltage i faglige diskussioner.

Vurderingen af de studerendes deltagelse er mere afdæmpet. 55 % af underviserne vurderer, at det kun er cirka halvdelen eller færre af de studerende, der deltager aktivt i undervisningen, og 63 %

vurderer ligeledes, at det blot er halvdelen eller færre studerende, der møder velforberedt op til undervisningen.

Undervisere oplever generelt, at stor faglig spredning er det, der skaber de største vanskeligheder i undervisningen. 50 % af underviserne vurderer, at det i høj eller nogen grad skaber vanskeligheder.

Samtidig vurderer 48 % af underviserne, at ingen eller næsten ingen studerende mangler væsentlige faglige forudsætninger, og 42 % vurderer, at ingen eller næsten ingen mistrives i en grad, der påvirker deres deltagelse i undervisningen. Dog svarer 38 % af underviserne også, at de ikke ved, om studerende mistrives i sådan en grad, at det går ud over deres deltagelse i undervisningen.

Undervisere vurderer generelt, at det er et fåtal af studerende, der har urealistiske forventninger om individuelle hensyn i undervisningen eller mistrives i sådan grad, at det går ud over deres deltagelse i undervisningen. 52 % af undervisere vurderer, at det gør sig gældende for ingen eller næsten ingen studerende.

Undervisere får ofte henvendelser fra studerende og har i blandet grad tid til dem

Undervisere oplever ofte, at studerende henvender sig til dem. 71 % oplever, at studerende henvender sig ved næsten hver undervisningsgang, og 30 % oplever at blive kontaktet flere gange om ugen eller dagligt uden for undervisningen. Henvendelserne handler primært om faglige spørgsmål og feedback.

Undervisere vurderer i forskellig grad at have passende tid til rådighed i forhold til mængden af henvendelser. Således svarer 41 %, at de i høj eller meget høj grad har passende tid, mens 22 % svarer, at de i mindre grad eller slet ikke har tid til henvendelser.

Underviserne oplever, at uddannelsen er præget af sammenhæng og samarbejde, men at dette ikke altid er tydeligt for de studerende

Underviserne vurderer overordnet, at der er sammenhæng på uddannelserne, men i mindre grad, at denne sammenhæng er tydelig for de studerende. 48 % vurderer i høj grad, at der er sammenhæng mellem deres fag og de øvrige fag på uddannelsen, mens kun 30 % vurderer, at det i høj grad er nemt for de studerende at forstå denne sammenhæng. 20 % vurderer, at det i mindre grad eller slet ikke er nemt for de studerende at forstå sammenhængen. Mange studerende oplever en klar sammenhæng inden for fagene. Omkring to tredjedel af de studerende svarer, at de i høj eller meget høj grad oplever sammenhæng mellem fagenes læringsmål og henholdsvis fagenes pensum, undervisningsaktiviteter og eksamener. Samtidig angiver en betragtelig del af de studerende dog, at de kun i nogen, mindre grad eller slet ikke oplever disse sammenhænge.

Undervisere samarbejder i vid udstrækning med hinanden, men primært inden for samme fag. 73 % angiver, at deres seneste undervisning foregik i samarbejde med andre undervisere. I den forbindelse svarer 47 % af underviserne, at de mødes én-tre gange om måneden eller oftere med undervisere i samme fag for at koordinere undervisning eller drøfte fælles anliggender. Resten af

underviserne (53 %) svarer, at de mødes sjældnere end dette med undervisere i samme fag. Det varierer samtidig, i hvilken grad underviserne oplever, at universiteterne arbejder med fælles løsninger på udfordringer i undervisningen. 12 % af underviserne vurderer, at universiteterne i høj grad arbejder med fælles løsninger, mens 11 % vurderer, at universiteterne slet ikke arbejder med det.

Kun halvdelen af undervisere vurderer at have behov for yderligere pædagogisk kompetenceudvikling

67 % af underviserne har gennemført, er i gang med eller forventer at gennemføre universitetspædagogikum eller et lignende kompetenceforløb, mens en tredjedel ikke har gennemført det og ikke har planer om det. Der er i den sammenhæng stor forskel på andelen af de forskellige typer undervisere, der har gennemført pædagogikum. Mens 83 % af fastansatte VIP'ere har gennemført det, gælder det kun for 38 % af studenterundervisere og undervisningsassistenter.

Halvdelen af undervisere (50 %) vurderer, at de i mindre grad eller slet ikke har behov for yderligere universitetspædagogisk eller -didaktisk kompetenceudvikling.

Undervisere henter primært inspiration til ny viden og redskaber i undervisningen fra egen forskning og kollegial sparring, mens kurser og pædagogiske centre spiller en mindre rolle. 47 % har drøftet undervisningsrelaterede problemstillinger med en kollega inden for de seneste 14 dage, mens 42 % aldrig har gjort det samme med en medarbejder fra et pædagogisk center. Hvis underviserne har deltaget i universitetspædagogiske aktiviteter, er initiativet oftest taget af dem selv (45 %) eller af studielederen (37 %).

Studieledere har fokus på undervisningskvalitet, men begrænset handlerum

Hovedparten af studielederne (75 %) vurderer i høj eller meget høj grad, at det er en del af deres arbejde at interessere sig for og drøfte undervisningskvalitet med undervisere. Dog er det mindre end halvdelen (42 %) af studielederne, der vurderer at have stort handlerum i forhold til tilrettelæggelsen af undervisningen, mens 56 % vurderer at have stort handlerum i forhold til den pædagogiske og didaktiske udvikling af uddannelsen. Derudover vurderer hver tredje (henholdsvis 31 % og 27 %) det samme i forhold til rekruttering og allokering af undervisere og udvikling af underviserens kompetenceprofil.

Samtidig har studieledere forskellige opfattelser af, hvor stor en del af deres arbejde det er at drøfte pædagogisk kompetenceudvikling med undervisere. 39 % vurderer, at det i høj eller meget høj grad er en del af deres arbejde, mens 27 % vurderer, at det i mindre grad eller slet ikke er det. Samtidig vurderer 35 %, at underviserne i høj eller meget høj grad har mulighed for kompetenceudvikling.

57 % af studieledere er helt eller overvejende enige i, at de har gode forudsætninger for at drøfte pædagogiske og didaktiske forhold med undervisere, mens 66 % vurderer, at de har mulighed for at give konstruktiv feedback til underviserne om undervisningskvaliteten.

Samtidig varierer det, hvor ofte drøftelser om pædagogiske forhold mellem studieledere og undervisere finder sted. 33 % gør det månedligt eller oftere, mens 40 % gør det én-tre gange om året eller sjældnere. 76 % af studielederne angiver, at underviserne modtager feedback én-tre gange om året eller sjældnere.

Studieledere vurderer ligesom underviserne, at spredning i studerendes faglige forudsætninger udfordrer undervisningen

Studieledere peger på, at forskellige forhold blandt de studerende kan gøre det vanskeligt for undervisere at gennemføre undervisningen. 43 % vurderer, at stor spredning i de studerendes faglige forudsætninger i høj eller meget høj grad gør det svært at gennemføre undervisningen (det samme vurderer halvdelen af underviserne, jf. ovenfor).

I relation til studerende med særlige behov vurderer 23 % af studielederne, at disse i høj eller meget høj grad udgør en udfordring. Til sammenligning vurderes andre forhold såsom manglende faglige forudsætninger eller forskelle i politiske og værdimæssige holdninger i mindre grad at udfordre undervisningen.

Studerende oplever generelt god undervisning, men deres deltagelse varierer

De studerende oplever generelt undervisningen som tydelig og inddragende. Cirka to tredjedele oplever, at alle eller de fleste undervisere bruger eksempler til at forklare faglige pointer og fagenes formål tydeligt og er modtagelige over for kritik. Lidt færre studerende (49 %) svarer, at alle eller de fleste undervisere er gode til at vise, hvordan fagene kan anvendes i virkeligheden. 65 % oplever, at alle eller de fleste undervisere tilskynder til faglige diskussioner, mens cirka halvdelen oplever, at de inddrages aktivt og opfordres til at give udtryk for egne holdninger og forholde sig kritisk til undervisningen. Samtidig oplever over en tredjedel af de studerende dog, at det kun er nogle undervisere eller færre, der skaber tydelig undervisning.

De fleste studerende oplever underviserne som venlige og tilgængelige. 89 % oplever, at undervisere er venlige, og omkring to tredjedele oplever, at alle eller de fleste undervisere er imødekommende og tilgængelige uden for undervisningen. Dog er det kun 41 % af de studerende, der oplever, at underviserne er oprigtigt interesserede i den enkelte studerende. Tre fjerdedele oplever, at alle eller de fleste undervisere skaber et trygt rum, hvor man ikke føler sig hængt ud, og over halvdelen oplever, at fejl ses som en del af læreprocessen.

88 % af de studerende har modtaget feedback inden for det seneste halve år, men omfanget varierer fra få til mange gange for de enkelte studerende.

Studerende oplever fagligt engagement og sammenhæng i uddannelsen

De fleste studerende oplever et højt fagligt engagement. 82 % er helt eller overvejende enige i, at de er interesserede i det faglige indhold af uddannelsen, og 74 % er enige i, at de arbejder videre med opgaver, selv når de opleves som mindre interessante.

Engagementet varierer dog på tværs af undervisningsformer. 93 % angiver, at de yder en stor indsats i gruppearbejde, mens henholdsvis 47 % og 45 % i høj grad oplever, at de deltager aktivt i undervisningen og møder velforberedte.

To tredjedele af de studerende er sikre på, at de kan forstå de grundlæggende begreber i deres fag, mens lidt under halvdelen er sikre på at kunne forstå de mest komplekse emner og den sværeste litteratur.

71 % af studerende er helt uenige i, at de overvejer at stoppe på uddannelsen, og andelen, der er sikre på at ville blive på uddannelsen, stiger gennem uddannelsen fra 66 % på andet semester, der er helt uenige i, at de overvejer at stoppe, til 80 % på sjette semester.

Perspektivering til caseundersøgelse

Surveyundersøgelsen tegner overordnet et positivt billede af undervisning og studiemiljø på bacheloruddannelserne, hvor både studerende, undervisere og studieledere vurderer kvaliteten relativt højt. Samtidig peger resultaterne på en række spændinger og variationer i deltagelse, sammenhæng og rammevilkår. Disse mønstre genfindes og nuanceres i EVA's caseundersøgelse af bacheloruddannelserne, som bidrager med indsigt i de mekanismer og betingelser, der ligger bag de kvantitative resultater (EVA, 2026e).

Undervisning: engagement, deltagelse, rammer og krydspres

De studerendes deltagelse afhænger ikke kun af motivation men også af didaktik

Surveyen viser, at undervisere i høj grad vurderer deres egen undervisning som imødekommende og inddragende, mens de studerendes aktive deltagelse og forberedelse vurderes mere afdæmpet. Denne forskel mellem intention og oplevet deltagelse genfindes i caseundersøgelsen, hvor undervisernes engagement fremhæves som centralt, men hvor deltagelsen samtidig formes af strukturelle forhold som tidspres, eksamensorientering, oplevet relevans og udbytte. Caseundersøgelsen peger i den forbindelse på, at de studerende foretager strategiske prioriteringer af deres deltagelse afhængigt af undervisningens tydelighed, relevans og sammenhæng med eksamen. Dette perspektiv uddyber surveyens fund om varierende deltagelse og peger på, at aktiv deltagelse ikke alene kan forstås som et spørgsmål om motivation, men også om, hvordan undervisningen er didaktisk og organisatorisk rammesat.

Undervisning er i høj grad en privatiseret praksis og udfordres af en række rammevilkår

Samtidig viser surveyen, at mange undervisere oplever et misforhold mellem rammer og opgaver. Det viser sig bl.a. i forhold til tid til forberedelse og begrænset merit for undervisning. Dette genfindes i caseundersøgelsen som et krydspres mellem faglige ambitioner og institutionelle rammer, hvor undervisning ofte forbliver en relativt privatiseret praksis med begrænsede muligheder for fælles didaktisk udvikling. Her peger surveyen på, at koordineringen mellem undervisere på samme semester, men som underviser i forskellige fag, er meget begrænset. Samlet peger koblingen på, at variation i undervisningskvalitet og deltagelse ikke alene er et individuelt anliggende, men hænger tæt sammen med strukturelle prioriteringer.

Diversitet i studenterpopulationen som vilkår for undervisning og studiemiljø

Diversitet i studenterpopulationen udfordrer undervisere, men ikke studerende

Både surveyundersøgelsen og caseundersøgelsen peger på, at bacheloruddannelserne i dag er kendetegnet ved en betydelig diversitet i studenterpopulationen. Surveyen synliggør variationen i faglige forudsætninger som en central udfordring set fra underviseres og studielederes perspektiv, mens de studerende omvendt ikke oplever, at studerende med faglige udfordringer går ud over det faglige niveau i undervisningen. I tilknytning hertil viser caseundersøgelsen, hvordan diversitet i studenterpopulationen i praksis får betydning for undervisningens tilrettelæggelse, studerendes deltagelse og deres adgang til faglige og sociale fællesskaber.

Fagligt engagement, tilhør og deltagelsesformer

Arbejde i studiegrupper fylder meget, men kræver en god rammesætning

Surveyen dokumenterer et generelt højt fagligt engagement blandt studerende, men også variation i deltagelse på tværs af undervisningsformer, hvor især gruppearbejde fremstår som en stærk deltagelsesramme. Dette understøttes direkte af caseundersøgelsen, hvor studiegrupper beskrives som centrale både for faglig læring og social integration. Caseundersøgelsen bidrager samtidig med en vigtig nuancering: Grupper fungerer ikke kun som læringsrum, men også som fordelingsmekanismer for adgang til støtte, tryghed og tilhør. Det betyder, at variationer i deltagelse og engagement – som surveyen påviser – i praksis hænger tæt sammen med, hvordan grupper dannes, understøttes og fungerer.

Undervisere udfordres ikke af mistrivsel, men kan mangle indsigt i de studerendes udfordringer

Derudover peger surveyen på, at undervisere i begrænset omfang oplever mistrivsel som en udbredt udfordring, samtidig med at en betydelig andel svarer "ved ikke". Caseundersøgelsen giver her et vigtigt supplement ved at vise, at trivsel og deltagelse ofte er tæt knyttet til relationer, tilhør og adgang til fællesskaber – forhold, som ikke nødvendigvis er synlige for underviserne i det daglige. Vi ved fx fra andre undersøgelser viser, at underviserne som regel ikke har indblik i, hvilke studerende der har funktionsnedsættelser, at kun hver anden studerende med en funktionsnedsættelse angiver, at de modtager SPS, og at mange studerende er tilbageholdende med at fortælle

deres undervisere om deres funktionsnedsættelse (EVA, 2023). Underviserne kan derfor også mangle indsigt i de studerendes udfordringer. Ikke desto mindre er det bemærkelsesværdigt, at de fleste undervisere ikke oplever særlige behov blandt de studerende som en afgørende barriere i undervisningen.

Sammenhæng, koordinering og studiehverdag

Den røde tråd på uddannelsen er ofte ikke tydelig for de studerende

Et centralt fund i surveyen er, at underviserne oplever faglig sammenhæng på uddannelserne, men i mindre grad vurderer, at denne sammenhæng er tydelig for de studerende. De studerendes oplevelser nuancerer dette. En stor del oplever god sammenhæng, men der er også en betragtelig andel, der ikke i samme grad oplever en god sammenhæng. I caseundersøgelsen fremhæves manglende koordinering og fragmenterede forløb som en væsentlig udfordring for de studerendes oplevelse af at der er en rød tråd med en tydelig progression og mening.

Bedre sammenhæng kalder på mere fælles koordinering, også på tværs af fag

Caseundersøgelsen viser, at sammenhæng ikke alene er et spørgsmål om studieordningens formelle struktur, men i høj grad afhænger af konkret koordinering mellem fag, undervisere og semestre. Dette perspektiv kan bidrage til at forklare surveyens fund og peger på, at oplevelsen af sammenhæng er en praksisnær og organisatorisk udfordring. Tilsvarende viser surveyen, at underviserne primært samarbejder inden for eget fag og i langt mindre grad på tværs. Caseundersøgelsen understreger, at denne begrænsede tværgående koordinering kan være med til at skabe en fragmenteret studiehverdag, hvor de studerende selv må skabe sammenhæng mellem fag og aktiviteter.

Ledelse, kompetenceudvikling og organisatoriske betingelser

Uklar ansvarsfordeling og krydspres kan udfordre fælles retning i kvalitetsarbejde

Surveyen peger på, at knap halvdelen af studielederne har fokus på undervisningskvalitet, og at disse oplever et begrænset handlerum, særligt i forhold til rekruttering og kompetenceudvikling. Dette genfindes i caseundersøgelsen, hvor arbejdet med kvalitet fremstår som afhængigt af ledelsesmæssig prioritering og rammesætning, men også som udfordret af uklare ansvarsfordelinger og krydspres mellem faglige og driftsmæssige hensyn. Koblingen mellem de to datakilder peger dermed på, at ledelse spiller en central – men ikke entydig – rolle i arbejdet med kvalitet. Ledelsens betydning ligger ikke kun i formelle beslutninger, men i evnen til at skabe fælles retning, koordinering og rammer for samarbejde på tværs af aktører.

Fremadrettede opmærksomhedspunkter

På tværs af surveyens resultater og caseundersøgelsens praksisnære indsigter tegner der sig en række tværgående opmærksomhedspunkter, som knytter sig til de rammer og betingelser, der former undervisning og studiemiljø på universiteternes bacheloruddannelser.

Sæt fokus på undervisning som et fælles anliggende

Både survey og caseundersøgelse peger på et stærkt engagement blandt underviserne og en høj motivation blandt de studerende. Samtidig peger begge undersøgelser på et spænd mellem ambitioner for undervisningen og de organisatoriske rammer omkring den. Surveyen viser blandt andet oplevelser af begrænset tid til forberedelse og begrænset anerkendelse af undervisning, mens caseundersøgelsen peger på, at undervisning mange steder fortsat udvikles som en relativt privatiseret praksis med begrænset tid og struktur for fælles didaktisk udvikling og sparring. Undersøgelserne peger således på betydningen af at betragte undervisning som et fælles anliggende, hvor ledelse, organisering og samarbejdsformer har betydning for mulighederne for at udvikle og understøtte kvalitet i undervisningen.

Hjælp undervisere med at håndtere en divers studenterpopulation

Surveyen peger på, at både undervisere og studieledere især oplever stor spredning i de studerendes faglige forudsætninger som en udfordring i undervisningen. Caseundersøgelsen viser tilsvarende, hvordan variation i studerendes forudsætninger, deltagelsesformer og studievaner præger undervisningsrummet og stiller krav til tydelighed, forventningsafstemning og organisering af undervisningen. Surveyen viser høj deltagelse i gruppearbejde og mere varieret deltagelse i undervisningen, mens caseundersøgelsen peger på, at deltagelse ofte understøttes af tydelige undervisningsrammer, oplevet relevans og adgang til faglige fællesskaber. Samlet peger undersøgelserne på betydningen af undervisnings- og studiemiljøer, der i højere grad kan rumme forskellige deltagelsesformer og faglige forudsætninger. Det er oplagt at man sætter fokus på, hvordan man kan hjælpe undervisere og uddannelsesplanlæggere med at tilrettelægge undervisning og studiemiljø på en måde som er inkluderende for alle.

Sæt fokus på de studerendes oplevelse af sammenhængen på uddannelsen

Surveyen viser, at undervisere ofte oplever faglig sammenhæng på uddannelserne, men i mindre grad vurderer, at denne sammenhæng er tydelig for de studerende. Dette genfindes i caseundersøgelsen, hvor koordinering mellem fag, semestre og undervisningsformer fremhæves som centralt for de studerendes oplevelse af retning, progression og mening i studieforløbet. Samlet peger resultaterne på betydningen af, hvordan sammenhæng og progression bliver synlige i den konkrete studiehverdag, og hvordan koordinering på tværs af fag og undervisningsforløb kan understøtte dette.

Styrk sammenhængen mellem organiseringen af uddannelsen og undervisningen

Surveyen peger på et spænd mellem underviserens vurdering af eget behov for kompetenceudvikling og de studerendes oplevelse af variation i undervisningens tydelighed. Caseundersøgelsen understøtter denne spænding, og undersøgelserne peger samlet på, at pædagogisk kompetenceudvikling kan være relevant for en gruppe af undervisere. Samtidig viser surveyen, at inspiration til undervisningen primært hentes gennem egen erfaring og kollegial sparring, mens universiteternes

pædagogiske centre spiller en mindre rolle. Caseundersøgelsen peger i forlængelse heraf på betydningen af fælles didaktiske fora, underviserteams og koordinering som rammer, der kan understøtte mere fælles udvikling af undervisningen. Resultaterne peger dermed på betydningen af organisatoriske strukturer og samarbejdsformer, der understøtter løbende refleksion og udvikling af undervisningspraksis.

2 Indledning

Universiteterne rummer i dag en mangfoldig studenterpopulation med betydelig variation i faglige forudsætninger, sociale baggrunde og trivsel ved studiestart. Denne udvikling stiller øgede krav til uddannelsernes arbejde med både undervisning og studiemiljø for at understøtte, at de studerende opnår et fagligt udbytte, trives og gennemfører deres uddannelser.

Denne rapport indgår i projektet *Styrket trivsel og mindre frafald gennem høj kvalitet på universitetsuddannelserne*. Projektet tager afsæt i en forståelse af, at fagligt udbytte, trivsel og gennemførelse er nært forbundne, men analytisk adskilte udfald. Projektets overordnede formål er at styrke det videnbaserede grundlag for universitetsuddannelsernes arbejde med disse forhold gennem en kombination af eksisterende viden samt kvantitative og kvalitative analyser med fokus på praksisnære og anvendelige resultater. Projektet er gennemført af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i perioden 2024-2026¹ med støtte fra Novo Nordisk Fonden.

2.1 Fund fra tidligere delprojekter

Studerendes læring, trivsel og gennemførelse formes i et samspil mellem faglige, sociale og organisatoriske forhold. I projektets indledende faser er der opbygget et samlet vidensgrundlag om, hvilke forhold på universitetsuddannelserne der hænger sammen med studerendes faglige udbytte, trivsel og gennemførelse. De kvantitative analyser peger på, at de fire FEST-faktorer – Fagligt engagement, self-Efficacy², Samarbejde og Tilhør – på tværs af uddannelser og studentergrupper er tæt forbundet med alle tre udfaldsmål (EVA, 2026b). Studerende, der scorer højt på disse faktorer, har generelt lavere risiko for frafald og mistrivsel og opnår højere karakterer end studerende, der scorer lavt.

De kvantitative resultater er suppleret med en systematisk opsamling af eksisterende forskning om undervisning, sociale miljøer samt organisering og fysiske rammer på universitetsuddannelserne (EVA, 2026d, 2026a, 2026c). På tværs af de tre vidensnotater peger forskningen på, at de fire FEST-faktorer med stor sandsynlighed kan påvirkes gennem uddannelsernes arbejde med undervisning og studiemiljø. Undervisningens tilrettelæggelse og de sociale fællesskaber omkring studiet

1 Oprindeligt skulle EVA have gennemført projektet i perioden 2024-2028. Projektet er dog blevet tilpasset som følge af beslutningen om lukningen af EVA. Læs mere om projektet og de øvrige delprojekter på <https://eva.dk/videregaende-uddannelse/studieliv-og-trivsel/trivsel/nyt-projekt-skal-styrke-trivsel-og-mindske-frafald-paa-universiteter>.

2 Som betegner de studerendes tro på egne evner i relation til de faglige krav og udfordringer, de møder på uddannelsen (EVA, 2021).

fremhæves som centrale, samtidig med at uddannelsernes organisering og rammevilkår samt de fysiske rammer udgør vigtige strukturelle betingelser.

Den kvalitative caseundersøgelse supplerer projektets tidligere resultater med praksisnær viden om, hvordan undervisning, studiemiljø, organisering og fysiske rammer konkret former studerendes faglige udbytte, trivsel og gennemførelse. På tværs af de ti casebesøg peger analysen på, at kvalitet skabes i et samspil mellem pædagogiske praksisser, sociale fællesskaber og strukturelle betingelser.

Undervisningens tilrettelæggelse, herunder undervisernes engagement og didaktiske valg, fremstår som central for studerendes motivation og deltagelse, mens studiemiljøet – særligt studiestart og studiegrupper – spiller en væsentlig rolle for tilhør og faglig støtte. Samtidig viser casene, at organisering og rammevilkår såsom koordinering, eksamensformer og fysiske rammer udgør afgørende strukturelle betingelser for sammenhæng og deltagelse i studiehverdagen.

I denne rapport undersøger EVA underviseres, studielederes og studerendes oplevelser af undervisning, studiemiljø og organisering på universiteternes bacheloruddannelser. Undersøgelsen belyser både oplevelser med undervisning, studenterpopulationen, studiemiljø samt organisering og sammenhæng i uddannelserne. Formålet med rapporten er at bidrage med viden, der supplerer og perspektiverer viden fra projektets øvrige rapporter. Særligt projektets kvalitative caseundersøgelse (EVA, 2026e).

2.2 Datagrundlag

Resultaterne i denne undersøgelse bygger på EVA's egne spørgeskemadata indsamlet blandt undervisere, studieledere og studerende på danske universiteter på bacheloruddannelser.

Data for underviserne er indsamlet mellem juni og september 2025 gennem et spørgeskema udsendt til undervisere, der underviser på bacheloruddannelser på danske universiteter og havde underviseraktivitet i perioden 2022-2025. Spørgeskemaet blev udsendt via undervisernes arbejdsmail. Spørgeskemaet blev sendt ud til 16.310 undervisere, hvilket resulterede i 3.348 komplette besvarelser svarende til en svarprocent på 20,5.

Data for studielederne er ligeledes indsamlet mellem juni og september 2025 gennem et spørgeskema udsendt til studieledere for bacheloruddannelser på danske universiteter udsendt på deres arbejdsmail. Spørgeskemaet blev sendt ud til 251 studieledere, hvilket resulterede i 84 komplette besvarelser svarende til en svarprocent på 33,5.

Data for de studerende er indsamlet mellem marts og juni 2025 gennem et spørgeskema udsendt til studerende optaget på et dansk universitet via KOT i henholdsvis sommeren 2022, 2023 eller 2024, og som stadig var indskrevet den 1. februar 2025. Det betyder således, at de studerende enten var på deres andet, fjerde eller sjette semester, da de besvarede spørgeskemaet. Blandt studerende optaget i 2022 eller 2023 er det kun studerende med ulige fødselsdage, der har modtaget

spørgeskemaet. Spørgeskemaet blev sendt ud til 42.386 studerende, hvilket resulterede i 10.057 komplette besvarelser svarende til en svarprocent på 23,7.

2.3 Læsevejledning

Rapporten er struktureret i fire kapitler: et tværgående kapitel med underviseres, studielederes og studerendes overordnede vurdering af undervisning og studiemiljø. Det overordnede kapitel efterfølges af tre kapitler, der zoomer ind på hhv. underviseres, studielederes og studerendes perspektiver på undervisning, studiemiljø og organisering på bacheloruddannelser på danske universiteter.

Kapitel 3 beskriver den overordnede vurdering af undervisning og studiemiljø blandt undervisere, studerende og studieledere. Kapitel 4 omhandler undervisernes perspektiver og belyser især deres oplevelse af undervisningsopgaven, herunder bl.a. i hvilken udstrækning de oplever undervisningen som meriterende, hvordan de oplever organisering og samarbejde omkring undervisning, deres oplevelse af studerendes faglige forudsætninger og deres deltagelse og engagement i undervisningen. Kapitel 5 omhandler studieledernes perspektiver. Kapitlet beskriver bl.a. studieledernes oplevelse af eget handlerum i forhold til organisering af undervisningen på uddannelsen, deres rolle i at understøtte undervisere samt deres oplevelser af udfordringer blandt studerende. Kapitel 6 omhandler de studerendes perspektiver og berører de studerendes oplevelse af undervisningen, feedback, egen læring samt den røde tråd på deres uddannelse.

3 Overordnet vurdering af undervisning og studiemiljø

Dette kapitel udgør en indledende og overordnet vurdering af undervisning og studiemiljø blandt studieledere, undervisere og studerende. Kapitlet danner afsæt og ramme for rapportens øvrige kapitler, som går tættere på centrale aspekter af undervisernes, studieledernes og de studerendes oplevelser med undervisning, studiemiljø og organisering.

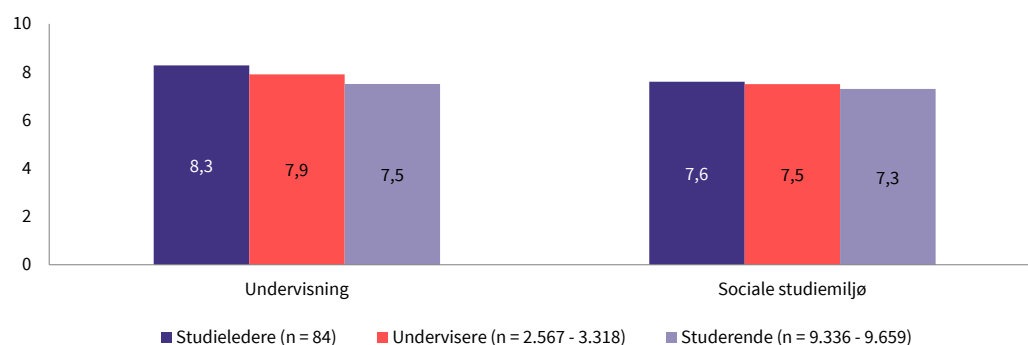
3.1 Overordnet vurdering af undervisning og studiemiljø

Figur 3.1 viser, hvordan studieledere, undervisere og studerende i gennemsnit vurderer hhv. undervisningen og det sociale studiemiljø på deres studie på en skala fra 0 til 10.

Figur 3.1

Gennemsnitlig vurdering af undervisningen og det sociale studiemiljø blandt studieledere, undervisere og studerende

Spørgsmål: 'På en skala fra 0 til 10, hvor 0 svarer til meget dårligt, og 10 svarer til meget godt, hvordan vil du så alt i alt vurdere undervisningen på din uddannelse?' Og 'På en skala fra 0 til 10, hvor 0 svarer til meget dårligt, og 10 svarer til meget godt, hvordan vil du så alt i alt vurdere det sociale studiemiljø på din uddannelse?'

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut

Note: Svarkategorien 'Ved ikke' og 'Ikke relevant' er udeladt og tæller dermed ikke med i gennemsnittet. Det er ligeledes derfor, n varierer for undervisere og studerende, da et varierende antal respondenter har svaret 'Ved ikke' eller 'Ikke relevant' for de to spørgsmål.

Figuren viser, hvordan de tre grupper i gennemsnit vurderer undervisningen og det sociale studiemiljø på deres studie. Overordnet vurderes både undervisning og det sociale studiemiljø relativt

højt blandt de tre grupper, men undervisningen vurderes i gennemsnit lidt højere af alle sammenlignet med det sociale studiemiljø.

Det fremgår af figuren, at studieledere er den gruppe af de tre, der overordnet vurderer undervisningen og det sociale studiemiljø højest, da de i gennemsnit har svaret hhv. 8,3 og 7,6 ud af 10. Til sammenligning vurderer de studerende undervisningen til 7,5 ud af 10 og det sociale studiemiljø til 7,3 ud af 10 og er dermed den gruppe, der vurderer de to aspekter lavest. I den sammenhæng er undervisningen det aspekt, hvor der er størst forskel i vurderingen mellem studerende og studieledere, da der her er en forskel på 0,8, mens forskellen blot er 0,3 for det sociale studiemiljø. Undervisere placerer sig mellem studieledere og studerende og vurderer undervisningen og det sociale studiemiljø til hhv. 7,9 og 7,5 ud af 10.

Figuren peger dermed på et gennemgående positivt billede af undervisningen og det sociale studiemiljø på tværs af de tre grupper, samtidig med at studieledere generelt vurderer begge aspekter mere positivt end både undervisere og studerende.

Går vi tættere på delelementer i relation til underviseres, studielederes og studerendes oplevelser med undervisning og studiemiljø, nuanceres billedet dog. Dette udfolder vi i det følgende.

4 Undervisere

Kapitlet rummer resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt underviserne. Undervisernes perspektiv er centralt, da de spiller en central rolle i arbejdet med at skabe god undervisning og understøtte de studerendes læring. Det er derfor vigtigt at forstå de rammer og vilkår, der har betydning for deres muligheder for at undervise. Kapitlet præsenterer resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt undervisere og sætter fokus på forhold, der har betydning for deres oplevelse af og mulighed for at bedrive god undervisning.

Kapitlet belyser først undervisernes oplevelse af selve undervisningsopgaven, herunder deres motivation for at undervise, de tidsmæssige rammer om undervisningen, og i hvilken grad undervisningen opleves som meriterende i et karrierespæktiv. Dernæst behandles undervisernes arbejde med engagerende undervisning, undervisernes oplevelse af de studerendes faglige forudsætninger og engagement, samt hvilken betydning de vurderer det har for undervisning og deltagelse. Desuden berøres undervisernes oplevelse af kontakten med studerende. Afslutningsvis belyses undervisernes interne samarbejde om undervisningen og deres oplevelse af behov og muligheder for kompetenceudvikling inden for universitetspædagogik og -didaktik.

4.1 Hvem er underviserne?

Indledningsvis belyser vi undervisergruppen ved at præsentere en række karakteristika, der viser, at underviserne udgør en mangfoldig gruppe med hensyn til anciennitet og stillingsbetegnelse.

Tabel 4.1 viser, hvordan respondenterne blandt underviserne fordeler sig i forhold til anciennitet, stilling, og hvorvidt de varetager rollen som uddannelsesleder eller -koordinator.

Tabel 4.1
Hvem er underviserne?

		Procent
Anciennitet	12 år eller mere	47
	8-11 år	11
	4-7 år	16
	1-3 år	20
	Mindre end 1 år	7
Stilling	Fastansat VIP	50

		Procent
	Adjunkt/ph.d.-studerende/post.doc.	27
	Undervisningsassistent/studenterunderviser	14
	Eksterne lektorer	7
	Andet	3
Rolle som uddannelsesleder eller uddannelseskoordinator	Varetager rollen	17
	Varetager ikke rollen	83

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut

Note: N = 3.824. I tabellen er alle undervisere, der bare har svaret på en del af spørgeskemaet, taget med. I resten af rapporten er undervisere, der ikke har svaret på alle spørgsmål i spørgeskemaet, frasorteret.

Tabellen viser, at næsten halvdelen af underviserne har undervist i 12 år eller mere (47 %), mens 20 % har ét-tre års anciennitet, og 7 % har undervist i mindre end ét år. Halvdelen af underviserne er fastansatte VIP'er, mens 27 % er adjunkter eller ph.d.-studerende. Derudover er 14 % studenterundervisere og 7 % eksterne lektorer. Endelig angiver 17 % af underviserne, at de varetager en rolle som uddannelsesleder eller uddannelseskoordinator.

4.2 Underviseres oplevelse af at undervise

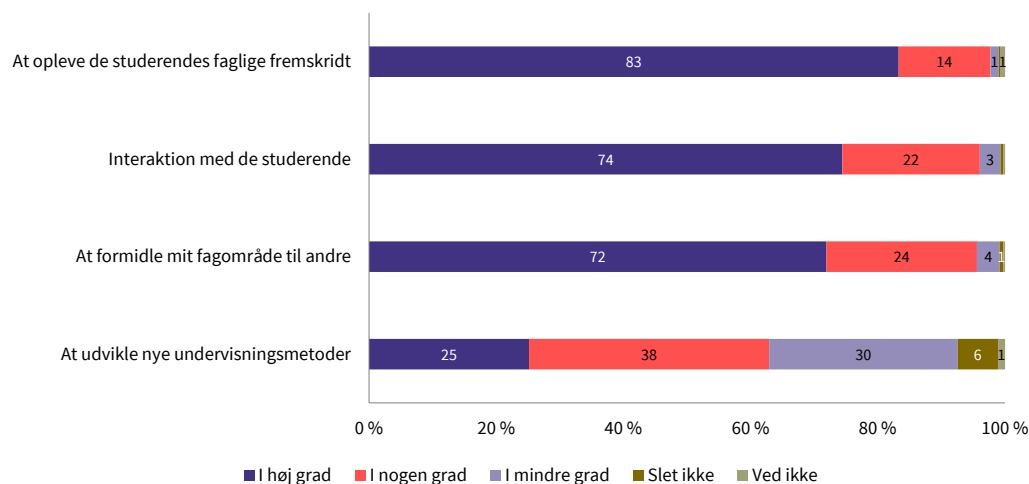
Undervisning er en af universitetets kerneopgaver og udgør et væsentligt omdrejningspunkt for de studerendes møde med uddannelsen. Vi ved, at undervisningens tilrettelæggelse og organisering samt underviserens engagement har stor betydning for de studerendes læring og motivation (Hattie, 2015; Ulriksen, 2021). Det er derfor væsentligt at interessere sig for undervisernes oplevelse af og muligheder og udfordringer i relation til undervisningsopgaven.

4.2.1 Undervisere motiveres af at følge de studerendes læring samt af at formidle deres fagområde

Figur 4.1 viser, i hvilken grad forskellige aspekter motiverer undervisere, når de underviser.

Figur 4.1
Undviseres motivation for at undervise

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at følgende forhold er motiverende for dig, når du underviser?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut

Note: N = 3.343

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at undviserne i høj grad oplever relationen til de studerende og de studerendes faglige udvikling som motiverende i deres undervisning. Således angiver langt de fleste, at interaktion med de studerende (74 %) og det at formidle deres fagområde til andre (72 %) i høj grad er motiverende. Endvidere angiver 83 %, at det i høj grad motiverer dem at opleve de studerendes faglige fremskridt. Samtidig oplever en mindre andel, at udvikling af nye undervisningsmetoder i høj grad er motiverende (25 %), mens 38 % angiver dette i nogen grad, og 30 % i mindre grad.

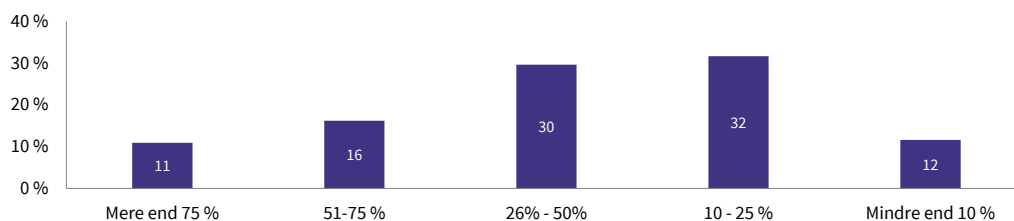
4.2.2 Tre ud af fire undervisere brugere mindre end halvdelen af deres arbejdstid på undervisningsopgaver på bachelorniveau

Figur 4.2 viser, hvor stor en andel af underviseres arbejdstid der bliver brugt på undervisningsopgaver.

Figur 4.2

Underviseres oplevelse af, hvor stor en andel af deres arbejdstid der bruges på undervisningsopgaver på bachelorniveau

Spørgsmål: Omtrent hvor stor en andel af din samlede arbejdstid fylder undervisningsopgaver på bachelorniveau (inklusive forberedelse, vejledning af studerende og koordinering) i perioden? "Samlet arbejdstid" inkluderer hele arbejdstiden, også den tid, du bruger på fx forskning og administrative opgaver.

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut

Note: N = 3.343

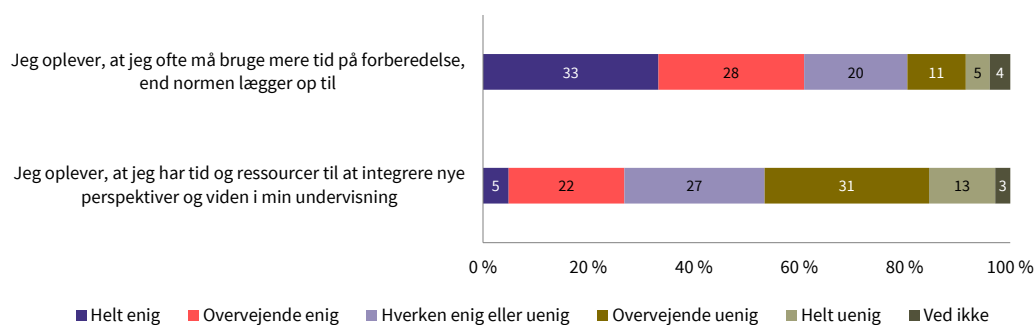
Figuren viser, at undervisningsopgaver på bachelorniveau i varierende grad fylder for underviseres samlede arbejdstid. Den største andel angiver, at undervisningsopgaver udgør mellem 10 og 25 % (32 %) eller 26-50 % (30 %) af deres samlede arbejdstid. Samtidig angiver 16 %, at undervisningsopgaver fylder 51-75 % af deres samlede arbejdstid, mens 11 % angiver, at undervisningsopgaver udgør mere end 75 %. Endelig angiver 12 %, at undervisningsopgaver fylder mindre end 10 % af deres samlede arbejdstid.

4.2.3 Næsten to tredjedele af undervisere oplever at bruge mere tid på forberedelse, end normen lægger op til

Figur 4.3 viser undervisernes oplevelse af, om den tid, de har til rådighed, passer til den forberedelse, de behøver til undervisningen.

Figur 4.3
Underviseres oplevelse af tid til forberedelse af undervisning

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om timenormer og forberedelse:

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

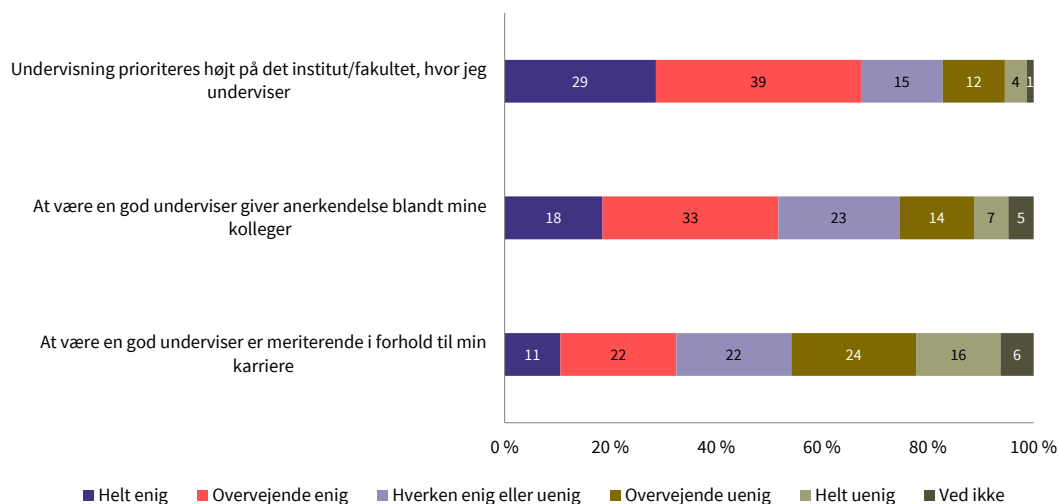
Figuren viser, at en stor del af underviserne oplever et misforhold mellem timenormer og den tid, der bruges på undervisningsforberedelse. 61 % angiver, at de er helt eller overvejende enig i, at de ofte må bruge mere tid på forberedelse, end normen lægger op til, mens 20 % svarer hverken enig eller uenig. Samtidig angiver 44 %, at de er overvejende eller helt uenige i, at de har tilstrækkelige ressourcer til at integrere nye perspektiver og viden i deres undervisning, mens 27 % forholder sig neutrale til udsagnet.

4.2.4 Undervisning prioriteres, men er kun i begrænset omfang at meriterende for underviserens karriere

Figur 4.4 viser underviseres oplevelse af, hvorvidt undervisning tillægges værdi.

Figur 4.4
Underviseres oplevelse af undervisningens tillagte værdi

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn:

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser underviseres vurderinger af undervisningens tillagte værdi og peger på, at undervisning i højere grad opleves som lokalt prioriteret og kollegialt anerkendt end som meriterende for karrieren. Omkring en tredjedel af underviserne erklærer sig helt eller overvejende enige i, at det er meriterende for deres karriere at være en god underviser, mens 40 % erklærer sig helt eller overvejende uenige, og 22 % er hverken enige eller uenige.

Når det gælder kollegial anerkendelse, erklærer lidt over halvdelen, 51 %, sig helt eller overvejende enige i, at det at være en god underviser giver anerkendelse blandt kolleger.

Derudover erklærer et flertal, 68 %, sig helt eller overvejende enige i, at undervisning prioriteres højt på det institut eller fakultet, hvor de underviser.

4.3 Underviseres oplevelse af de studerendes deltagelse i undervisningen

Undervisning, hvor studerende aktivt arbejder med det faglige stof, deltager i dialog og indgår i samarbejde, kan fremme både trivsel og læring for forståelse. Når studerende selv bearbejder stoffet og reflekterer over deres erfaringer, øges sandsynligheden for, at de opnår en dybere læring for

forståelse (Mørkved, 2019). Samtidig giver undervisning, der aktivt inddrager de studerende, underviseren bedre muligheder for at få indblik i de studerendes læreproces (Ulriksen, 2021).

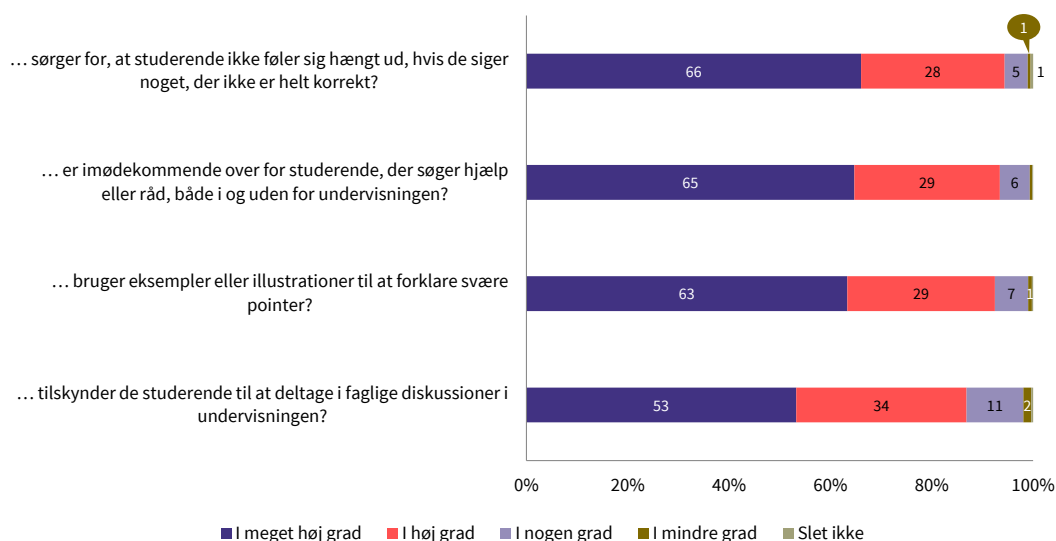
På den baggrund er det relevant at undersøge, hvordan undervisere oplever deres egen indsats for at motivere og engagere studerende, og hvordan de vurderer de studerendes engagement i undervisningen.

4.3.1 Undervisere vurderer, at de skaber et trygt og inddragende undervisningsrum

Figur 4.5 viser underviserens vurdering af forskellige aspekter af deres undervisning. Figuren viser underviserens vurdering af deres tilgængelighed og imødekommenhed over for studerende, deres indsats for en tydelig undervisning samt for at have fokus på at understøtte en dialogisk undervisningspraksis, der tilskynder de studerendes deltagelse i undervisningen.

Figur 4.5
Underviseres vurdering af egen undervisning

Spørgsmål: I hvilken grad vurderer du selv, at du i din undervisning ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at underviserne generelt vurderer deres egen undervisning positivt. Mellem 87 og 94 % angiver, at de i høj eller meget høj grad lever op til de fire udsagn. Særligt vurderer underviserne, at de skaber en dialogisk og 'fejltolerant' undervisningspraksis, idet 94 % angiver i høj eller meget høj grad at sørge for, at studerende ikke føler sig hængt ud, hvis de siger noget, der ikke er helt korrekt. Tilsvarende vurderer 94 % sig selv som imødekommende over for studerende, der søger hjælp eller råd. En lidt lavere, men fortsat høj andel vurderer i høj eller meget høj grad, at de arbejder for at skabe en tydelig undervisning ved at bruge eksempler til at forklare svære pointer (92 %). 87 %

svarer, at de i høj eller meget høj grad tilskynder studerende til at deltage i faglige diskussioner og dermed har fokus på deltagelse i undervisningen.

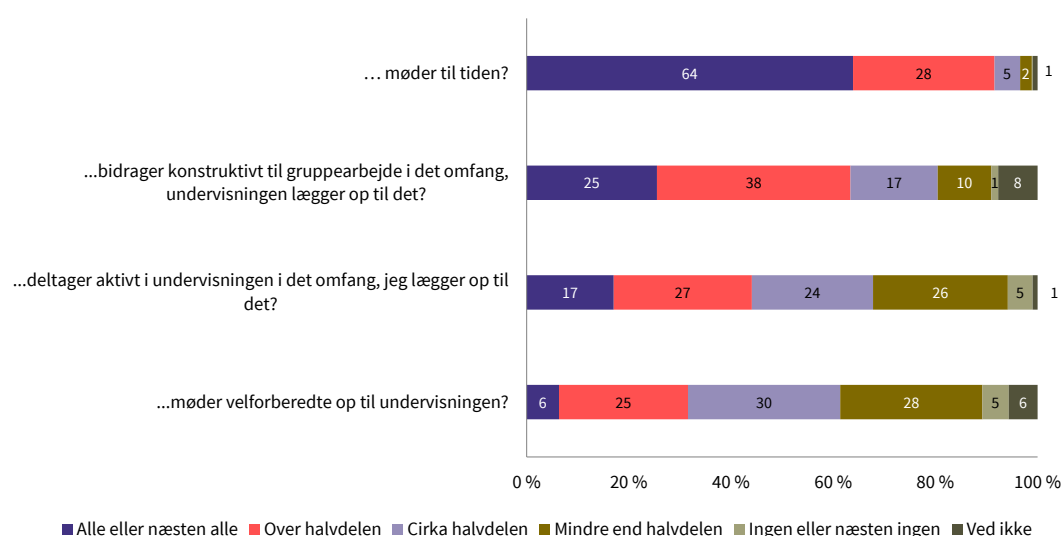
4.3.2 Undervisere har en blandet oplevelse af de studerendes engagement i undervisningen

Figur 4.6 viser underviseres oplevelse af de studerendes engagement i undervisningen.

Figur 4.6

Underviseres oplevelse af de studerendes engagement i undervisningen

Spørgsmål: Hvor mange af de studerende oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at underviserne generelt oplever, at mange studerende møder til tiden. 64 % angiver, at alle eller næsten alle studerende møder til tiden, og yderligere 28 % svarer, at det gælder over halvdelen af de studerende.

Når det gælder aktiv deltagelse og forberedelse, er vurderingerne mere delte. 44 % af underviserne vurderer, at over halvdelen af de studerende eller flere deltager aktivt i undervisningen, mens 24 % angiver cirka halvdelen, og 28 % svarer, at det gælder mindre end halvdelen. Tilsvarende angiver 31 %, at over halvdelen eller flere af de studerende møder velforberedte til undervisningen, mens 30 % vurderer, at det gælder cirka halvdelen, og 28 % mindre end halvdelen.

Bidrag i gruppearbejde vurderes mere positivt, idet 38 % angiver, at over halvdelen af de studerende bidrager konstruktivt, og 25 % svarer, at det gælder alle eller næsten alle.

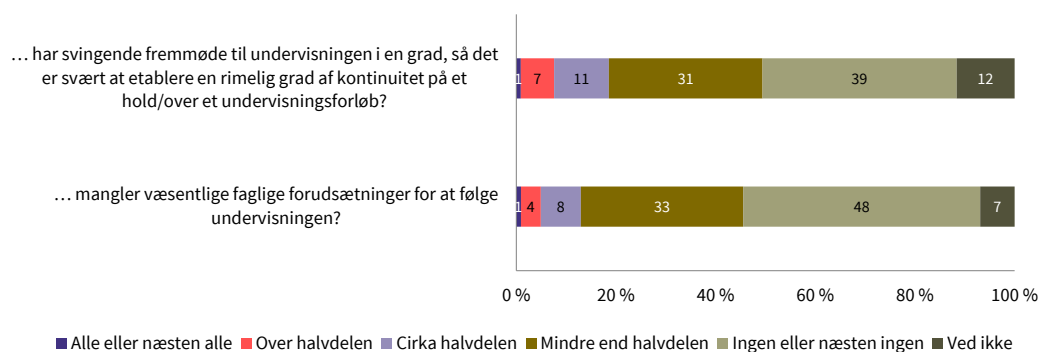
4.3.3 Undervisere oplever, at det er et mindretal af studerende, der har udfordringer med at deltage i undervisningen

Figur 4.7 viser underviseres oplevelse af studerendes udfordringer i forhold til at deltage i undervisningen.

Figur 4.7

Underviseres oplevelse af studerendes udfordringer i forhold til at deltage i undervisningen

Spørgsmål: Hvor mange af de studerende oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Mange undervisere oplever, at faglige udfordringer kun gælder en mindre andel af de studerende. 48 % angiver, at ingen eller næsten ingen mangler væsentlige faglige forudsætninger for at følge med i undervisningen. Udfordringer med svingende fremmøde opleves ligeledes primært at gælde få. Her svarer 39 %, at ingen eller næsten ingen studerende, og 31 %, at mindre end halvdelen af de studerende har et svingende fremmøde til undervisningen i sådan en grad, at det går ud over undervisningens kontinuitet.

4.4 Undervisernes oplevelse af diversitet i studenterpopulationen

De studerende på universiteterne udgør i dag en mangfoldig gruppe med forskellige faglige forudsætninger, sociale baggrunde og trivsel ved studiestart. Denne variation skærper kravene til, hvordan uddannelserne arbejder med undervisning og studiemiljø for at sikre, at de studerende trives, lærer og gennemfører deres uddannelse. Det er derfor relevant at undersøge, hvordan undervisere oplever de studerendes forudsætninger, og hvilken betydning de oplever det har for undervisningen.

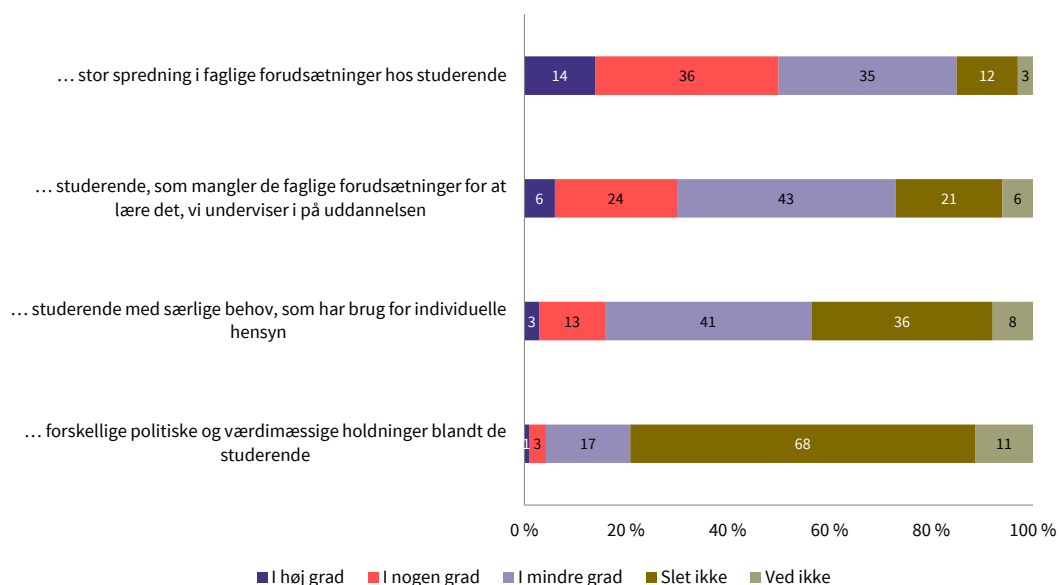
4.4.1 Stor spredning i faglige forudsætninger opleves som den største udfordring i undervisningen

Figur 4.8 viser, i hvilken grad undervisere oplever, at forskellige forhold blandt de studerende er til stede i et omfang, der gør det svært at udføre undervisningsopgaven tilfredsstillende.

Figur 4.8

Underviseres vurdering af forhold blandt studerende, der vanskeliggør undervisningen

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at følgende forhold er til stede i et omfang, der gør det svært at udføre dine undervisningsopgaver tilfredsstillende?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser, at undervisere især peger på stor spredning i faglige forudsætninger som et forhold, der kan gøre undervisningen vanskelig. 14 % angiver, at dette i høj grad er til stede, og 36 % angiver i nogen grad.

Derudover vurderer lidt under en tredjedel (30 %) i høj eller i nogen grad, at studerende mangler de faglige forudsætninger for at lære det, der undervises i. 16 % af underviserne angiver, at studerende med særlige behov og behov for individuelle hensyn i høj eller nogen grad gør undervisningen vanskelig.

Forskellige politiske og værdimæssige holdninger blandt de studerende vurderes i mindre omfang som en udfordring. Kun 1 % angiver, at dette i høj grad er til stede, og 3 % i nogen grad, mens et flertal angiver, at det i mindre grad eller slet ikke er en udfordring. Samlet set peger figuren på, at udfordringer relateret til faglige forudsætninger fylder mere end holdningsmæssige forskelle i undervisningen.

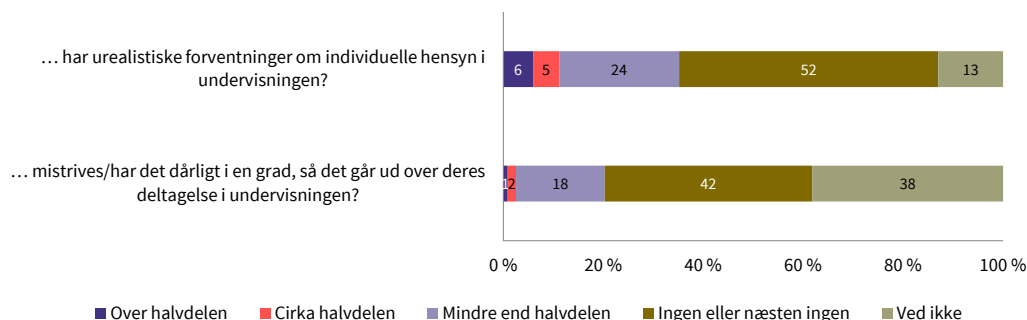
4.4.2 Undervisere oplever, at trivselsudfordringer blandt studerende sjældent går ud over undervisningen

Figur 4.9 viser underviseres vurdering af, hvor stor en andel studerende der oplever trivselsudfordringer, herunder urealistiske forventninger om individuelle hensyn i undervisningen og mistrivsel, som påvirker deres deltagelse i undervisningen.

Figur 4.9

Underviseres vurdering af omfanget af studerendes trivselsudfordringer

Spørgsmål: Hvor mange af de studerende oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Note: Respondenter kunne ellers have svaret 'Alle eller næsten alle', men svarkategorien er her sammenlagt med svarkategori 'Over halvdelen' af diskretionshensyn.

Figuren viser, at underviserne generelt vurderer, at trivselsudfordringer kun omfatter en mindre del af de studerende. 52 % angiver, at ingen eller næsten ingen studerende har urealistiske forventninger om individuelle hensyn i undervisningen, mens 24 % vurderer, at det gælder mindre end halvdelen. Samtidig vurderer 5 % og 6 %, at det gælder henholdsvis cirka halvdelen og over halvdelen af de studerende, mens 13 % svarer ved ikke.

Tilsvarende vurderer underviserne, at mistrivsel, der påvirker deltagelsen i undervisningen, primært gælder en mindre gruppe. 18 % angiver, at det gælder mindre end halvdelen af de studerende, mens 2 % vurderer, at det gælder cirka halvdelen, og 1 %, at det gælder over halvdelen. Samtidig vurderer 42 %, at ingen eller næsten ingen studerende mistrives i en grad, så det påvirker deres deltagelse. Det er ligeledes værd at bemærke, at 38 % af underviserne svarer ved ikke til spørgsmålet.

Samlet set peger figuren på, at underviserne vurderer, at urealistiske forventninger og mistrivsel kun i begrænset omfang er til stede blandt de studerende. Men samtidig viser figuren, at over en tredjedel af underviserne vurderer, at de faktisk ikke ved, om deres studerende har trivselsudfordringer, der går ud over deres deltagelse i undervisningen.

4.5 Underviseres kontakt med studerende

Undervisere udgør en central del af det faglige fællesskab på uddannelsen, og kontakten mellem undervisere og studerende er derfor et vigtigt perspektiv at belyse, da undervisernes interaktion med de studerende har betydning for, om de studerende oplever at kunne deltage aktivt i undervisningen og motiveres i deres læring (Rienecker et al., 2015).

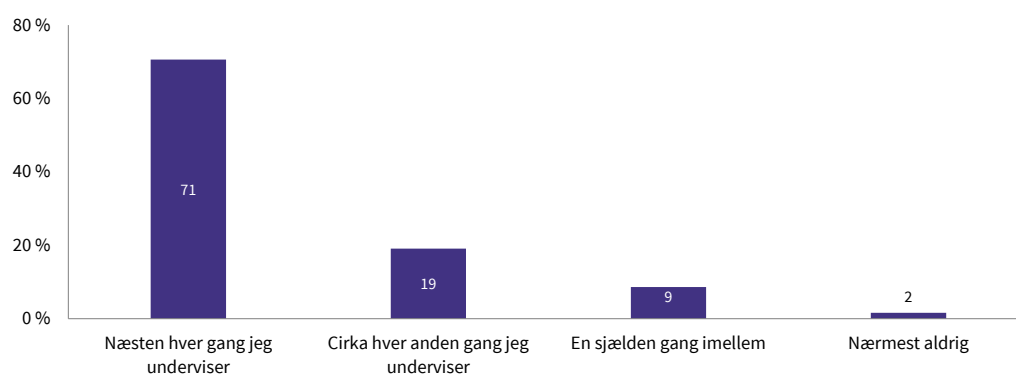
4.5.1 Mange undervisere oplever, at studerende henvender til dem ved hver undervisningsgang

Figur 4.10 viser, hvor ofte undervisere oplever at blive kontaktet af studerende i undervisningen.

Figur 4.10

Underviseres oplevelse af, hvor ofte studerende henvender sig til dem i undervisningen

Spørgsmål: Hvor ofte oplever du, at de studerende henvender sig til dig pr. undervisningsgang, fx i en pause eller umiddelbart efter endt undervisning?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut

Note: N = 3.343

Figuren viser, at langt de fleste undervisere oplever, at studerende henvender sig til dem i forbindelse med undervisningen. 71 % angiver, at studerende næsten hver gang henvender sig pr. undervisningsgang, mens 19 % oplever det cirka hver anden gang. Derudover angiver 9 %, at det sker sjældent, og 2 %, at det næsten aldrig sker.

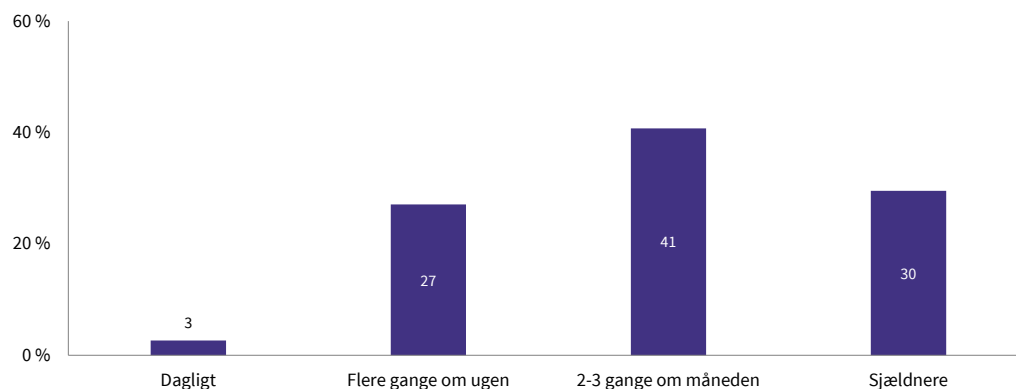
4.5.2 Undervisere oplever jævnligt at blive kontaktet af studerende uden for undervisningen

Figur 4.11 viser, hvor ofte undervisere oplever at blive kontaktet af studerende uden for undervisningen.

Figur 4.11

Underviseres oplevelse af, hvor ofte studerende henvender sig til dem uden for undervisningen

Spørgsmål: Hvor ofte oplever du, at de studerende henvender sig til dig uden for undervisningen i de perioder, hvor du underviser regelmæssigt på bachelorniveau?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser, at henvendelser fra studerende uden for undervisningen forekommer relativt jævnt, men sjældent dagligt. 41 % af underviserne oplever, at studerende henvender sig to-tre gange om måneden, mens 27 % angiver, at det sker flere gange om ugen. Derudover angiver 30 %, at henvendelser uden for undervisningen sker sjældnere, mens kun 3 % oplever daglige henvendelser.

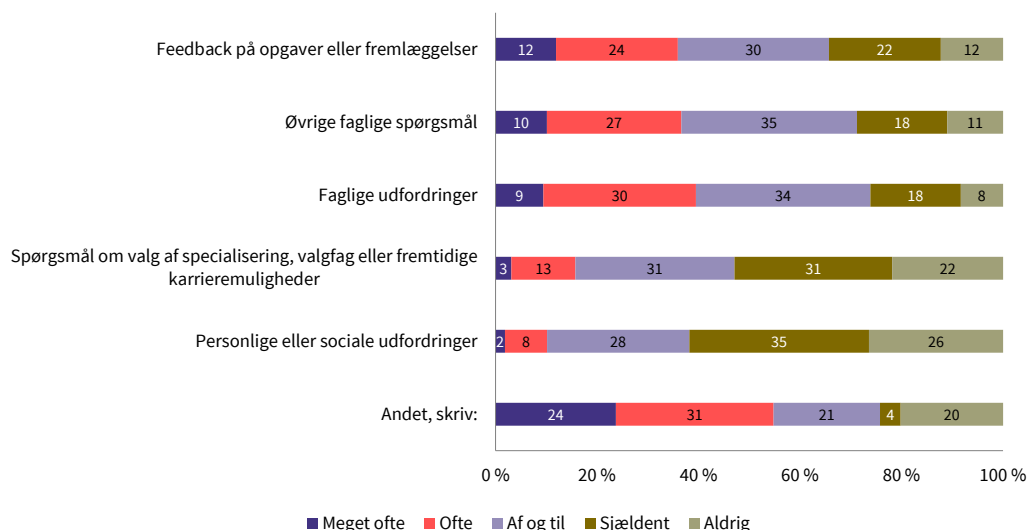
4.5.3 Studerende henvender sig mest til undervisere med faglige spørgsmål

Figur 4.12 viser underviseres oplevelse af, hvad henvendelser fra studerende oftest handler om.

Figur 4.12

Underviseres oplevelse af, hvad henvendelser fra studerende handler om

Spørgsmål: Når studerende henvender sig til dig i forbindelse med eller uden for undervisningen, hvor ofte handler det så om følgende forhold?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser, at studerendes henvendelser til undervisere oftest vedrører faglige forhold. Omkring en tredjedel af underviserne angiver, at studerende ofte eller meget ofte henvender sig om faglige udfordringer (39 %) og øvrige faglige spørgsmål (37 %). Tilsvarende angiver 36 %, at henvendelser ofte eller meget ofte handler om feedback på opgaver eller fremlæggelser. Spørgsmål om valg af specialisering, valgfag eller fremtidige karrieremuligheder forekommer mindre hyppigt, idet 16 % angiver, at dette ofte eller meget ofte er temaet. Henvendelser om personlige eller sociale udfordringer forekommer sjældent, idet 10 % angiver, at sådanne forhold ofte eller meget ofte indgår i henvendelserne. 55 % af underviserne angiver, at henvendelserne ofte eller meget ofte handler om andet.

I de åbne besvarelser under kategorien 'Andet' svarer mange undervisere, at henvendelserne er spørgsmål om praktiske eller administrative forhold såsom formalia eller afleveringsfrister. Derudover svarer mange, at studerende henvender sig med spørgsmål til eksamen eller andre spørgsmål til det faglige.

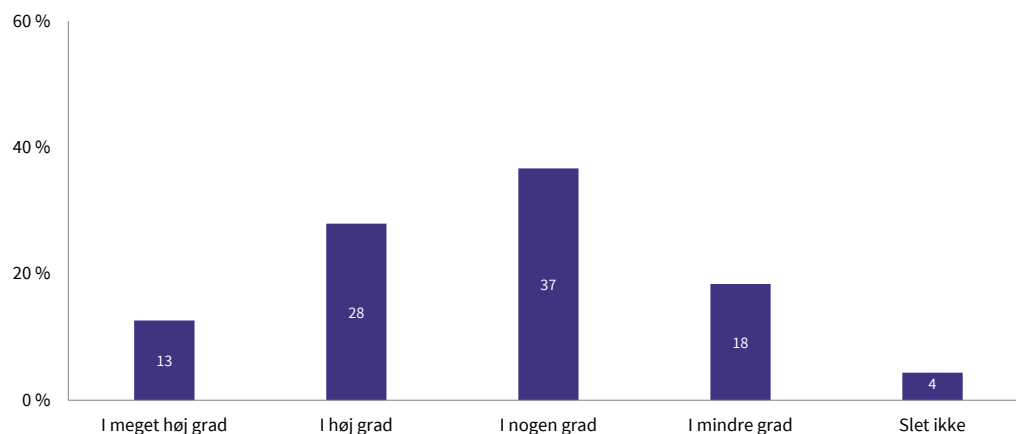
4.5.4 Blandet oplevelse blandt undervisere i forhold til, hvorvidt de har passende tid til de henvendelser, de modtager

Figur 4.13 viser underviseres oplevelse af, hvorvidt de har passende tid til rådighed i forhold til den mængde henvendelser, de får fra studerende.

Figur 4.13

Underviseres oplevelse af, hvorvidt de har passende tid til rådighed i forhold til mængden af henvendelser, de modtager

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at den tid, du har til rådighed, er passende ift. den mængde henvendelser, du får?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser, at underviserne i varierende grad oplever, at den tid, de har til rådighed, matcher mængden af henvendelser, de modtager. Den største andel angiver, at tiden i nogen grad er passende, hvilket 37 % svarer. Derudover vurderer 28 %, at tiden i høj grad er passende, mens 13 % angiver i meget høj grad. Samtidig oplever en mindre andel, at tiden ikke i tilstrækkelig grad matcher mængden af henvendelser, idet 18 % svarer i mindre grad, og 4 % svarer slet ikke.

4.6 Underviseres oplevelser af sammenhæng og koordinering på uddannelsen

Det er relevant at belyse undervisernes oplevelse af sammenhæng mellem de forskellige elementer på uddannelsen. En tydelig retning i undervisningen og sammenhæng mellem læringsmål, undervisningsaktiviteter og prøveformer kan styrke de studerendes motivation, faglige engagement og læring for forståelse (Andersen, 2010; Biggs, 1996). En sådan sammenhæng – ofte beskrevet som alignment – kan understøtte en meningsfuld læringsproces for de studerende (Biggs, 1996; Cohen, 1987; Ryberg, 2022). I arbejdet med at skabe sammenhæng på uddannelsen er undervisernes samarbejde og koordinering med hinanden også centralt, da det kan bidrage til, at uddannelsen opleves som sammenhængende fra de studerendes perspektiv.

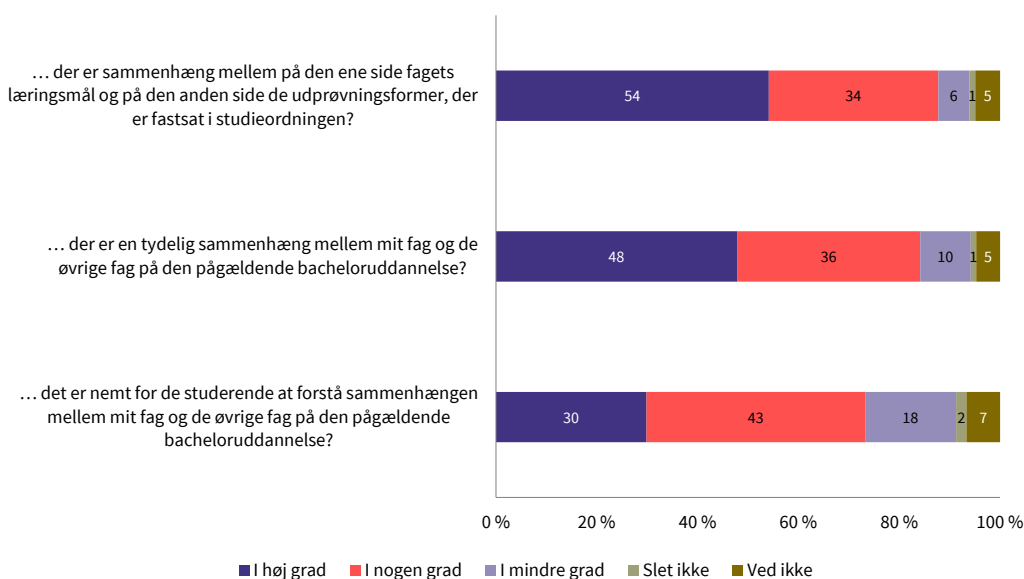
4.6.1 De fleste undervisere oplever i høj eller nogen grad, at der sammenhæng på uddannelsen

Figur 4.14 viser underviseres vurdering af tre udsagn, der har til formål at afdække, om underviserne vurderer, at der er sammenhæng mellem undervisernes egne fag og andre fag på bacheloruddannelsen.

Figur 4.14

Underviseres oplevelse af sammenhæng på uddannelsen

Spørgsmål: Tænk på det seneste obligatoriske fag/kursus, du har undervist i på bachelorniveau (dvs. ikke valgfag). I hvilken grad oplever du, at ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.157–3.165.

Note: Respondenter, der har svaret 'Ikke relevant', er udeladt.

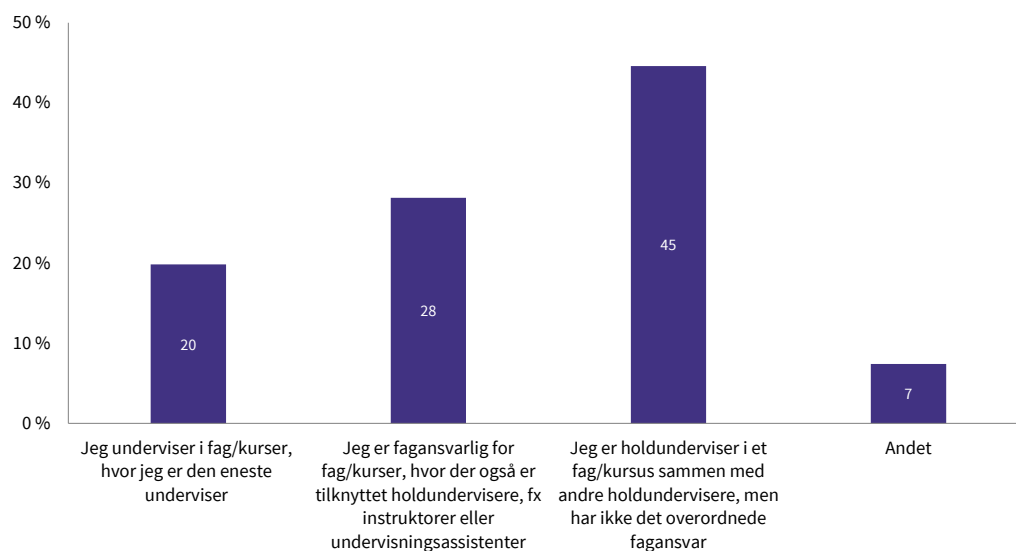
Det fremgår af figuren, at 54 % af underviserne oplever en høj grad af sammenhæng mellem fagernes læringsmål og de udprøvningsformer, der er fastlagt af studieordningen. Det fremgår ligeledes af figuren, at underviserne i gennemsnit i højere grad oplever, at der er en sammenhæng mellem deres eget fag og de andre fag på uddannelsen, end at det er nemt for studerende at forstå sammenhængen mellem deres eget fag og andre fag på uddannelsen. 48 % af underviserne svarer nemlig, at der er høj grad af sammenhæng mellem deres eget fag og de andre fag på uddannelsen, mens blot 30 % svarer, at de i høj grad mener, at det er nemt for studerende at forstå sammenhængen mellem deres eget fag og andre fag på uddannelsen.

4.6.2 De fleste undervisere samarbejder med andre undervisere

Figur 4.15 viser, hvilke roller undervisere har haft i forbindelse med den seneste undervisning, de har gennemført.

Figur 4.15
Underviseres seneste undervisningsform

Spørgsmål: Tænk på den seneste undervisning, du har gennemført på bachelorniveau, og angiv, hvilken af følgende beskrivelser der passer bedst.

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.
Note: N = 3.343.

Det fremgår af figuren, at undervisere har forskellige roller i forhold til den seneste undervisning, de har været med til at afvikle på bachelorniveau, men at de fleste afvikler undervisningen sammen med andre. Blot 20 % af undervisere svarer, at de er den eneste underviser på det fag, som de senest har undervist i. 28 % af undervisere svarer, at de er fagansvarlige på det fag, hvor de senest har undervist, men at der er andre holdundervisere tilknyttet, og 45 % svarer, at de er holdunderviser sammen med andre holdundervisere på det fag, de senest har undervist på, men ikke har det overordnede fagansvar dér.

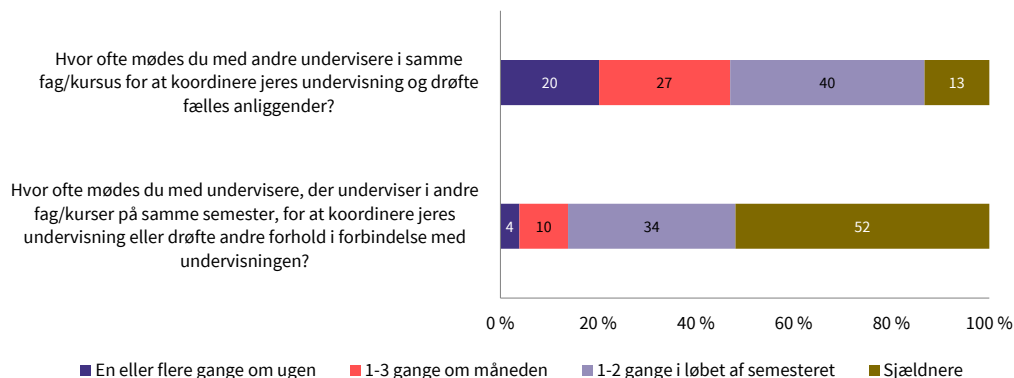
4.6.3 Mere end halvdelen af undervisere mødes én-to gange pr. semester eller sjældnere med andre undervisere i samme fag

Figur 4.16 viser fordelingen af underviseres svar på udsagn omhandlende deres koordinering med andre undervisere på tværs af fag og i samme fag, som de selv underviser.

Figur 4.16

Koordinering af undervisningen med andre undervisere

Første spørgsmål i figuren er kun stillet til undervisere, der underviser på et fag/kursus sammen med en eller flere andre undervisere (n = 2.680). Andet spørgsmål er stillet til alle undervisere (n = 3.343).

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Det fremgår af figuren, at undervisere oftere mødes for at koordinere med andre undervisere, der underviser i samme fag, end med undervisere, der underviser på samme semester, men i andre fag. 47 % af undervisere svarer, at de mødes og koordinerer undervisning og drøfter fælles anliggender med andre undervisere i samme fag én-tre gange om måneden eller oftere. Til sammenligning svarer kun 14 % af undervisere, at de mødes og koordinerer undervisning med andre undervisere på samme semester, men i andre fag én-tre gange om måneden eller oftere. Over halvdelen (52 %) af undervisere svarer, at de mødes med andre undervisere, der underviser på samme semester, men i andre fag, sjældnere end én-to gange i løbet af semestret.

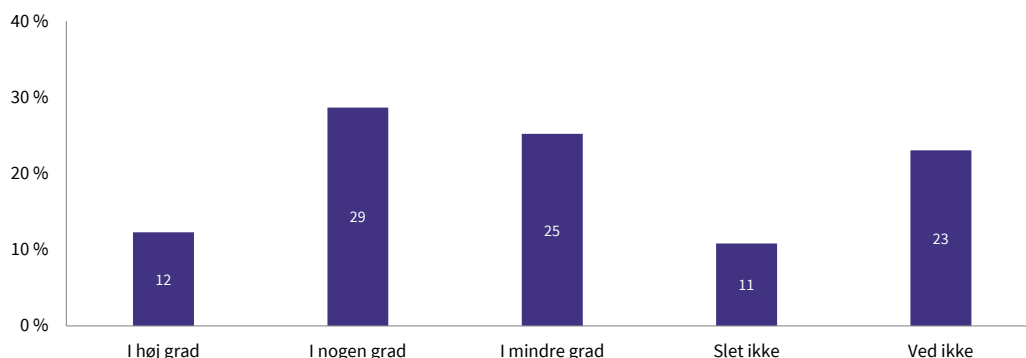
4.6.4 Undervisere oplever i varierende grad, at universiteter finder fælles løsninger på udfordringer i undervisningen

Figur 4.17 viser fordelingen af undviseres oplevelse af, at universiteter arbejder på at finde fælles løsninger, når undviserne oplever udfordringer i undvisningen.

Figur 4.17

Underviseres oplevelse af, i hvor høj grad universitetet arbejder på at finde fælles løsninger, når underviserne oplever udfordringer i undervisningen

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at dit universitet arbejder på at finde fælles løsninger, når underviserne oplever udfordringer i undervisningen?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.273.

Note: Respondenter, der har svaret 'Ikke relevant', er udeladt.

Det fremgår af figuren, at 12 % af undervisere i høj grad oplever, at universitetet arbejder på at finde fælles løsninger på de udfordringer, undervisere står over for i undervisningen. Omtrent samme andel af undervisere (11 %) oplever til gengæld, at universitetet slet ikke arbejder på at finde fælles løsninger på de udfordringer, undervisere står over for. Figuren viser ligeledes, at cirka hver fjerde underviser (23 %) svarer 'Ved ikke' på spørgsmålet.

4.7 Underviseres oplevelse af muligheder og behov for kompetenceudvikling

Kravene til universitetslæreres kompetencer har i de senere år udviklet sig fra primært at omhandle faglig ekspertise til i stigende grad også at omfatte pædagogiske, didaktiske og relationelle kompetencer (ENQA, 2015). I en dansk kontekst afspejles denne udvikling bl.a. i Dansk ramme for meritering af universitetspædagogiske kompetencer, som tydeliggør, at undervisningskompetencer er en central del af universiteternes kerneopgave og skal udvikles systematisk gennem hele karrieren (Danske Universiteter, 2021). Forskningen viser samtidig, at universitetspædagogisk kompetenceudvikling kan styrke undervisningskvaliteten (Gibbs & Coffey, 2004), men også, at relevans og kobling til undervisernes konkrete praksis er afgørende for udbyttet, og at kompetenceudvikling kan være udfordret af manglende tid, incitamenter og forankring i organisationen (Andersen et al., 2025). Det er derfor relevant at se nærmere på undervisernes oplevelse af mulighed og behov for kompetenceudvikling.

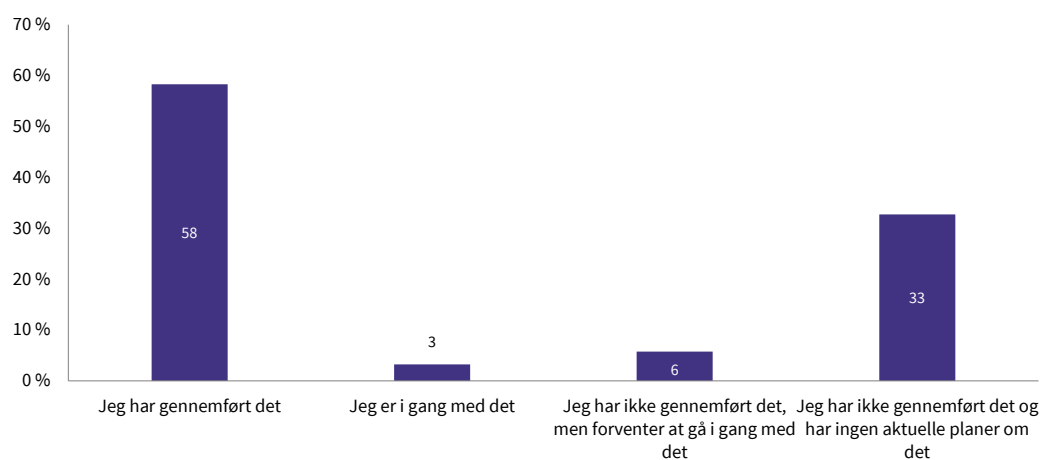
4.7.1 To tredjedele af undervisere har gennemført pædagogikum eller har planer om at gennemføre det

Figur 4.18 viser underviseres svar på, hvorvidt de har gennemført pædagogikum eller andet pædagogisk kompetencegivende forløb.

Figur 4.18

Andel af undervisere, der har gennemført universitetspædagogikum eller lignende pædagogisk eller didaktisk kompetenceforløb

Spørgsmål: Har du gennemført universitetspædagogikum eller lignende pædagogisk/didaktisk kompetenceforløb?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser, at hovedparten af underviserne har gennemført universitetspædagogikum eller et tilsvarende pædagogisk eller didaktisk kompetenceforløb. 58 % angiver, at de har gennemført sådan et forløb, mens 3 % er i gang med det. Derudover har 6 % ikke gennemført forløbet, men forventer at gå i gang, mens 33 % hverken har gennemført eller har aktuelle planer om at gøre det.

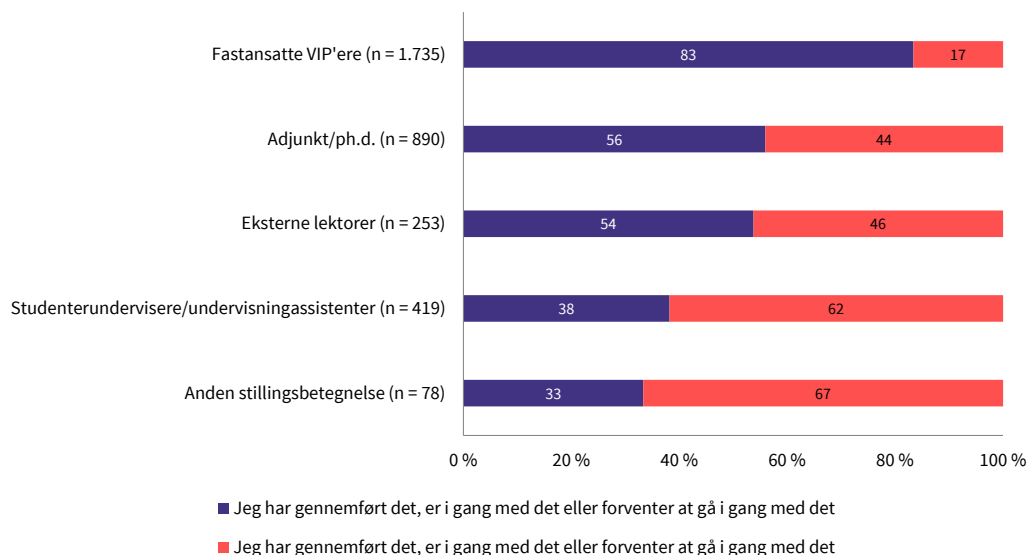
4.7.2 Store forskelle i andele, der har gennemført pædagogikum eller har planer om det blandt forskellige typer undervisere

Figur 4.19 viser andelen af undervisere, der har gennemført pædagogikum eller andet pædagogisk kompetencegivende forløb opdelt på stillingsbetegnelser.

Figur 4.19

Andel af undervisere, der har gennemført universitetspædagogikum eller lignende pædagogisk eller didaktisk kompetenceforløb opdelt på stillingsbetegnelser

Spørgsmål: Har du gennemført universitetspædagogikum eller lignende pædagogisk/didaktisk kompetenceforløb?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.375.

Note: Kategorierne 'Jeg har gennemført det', 'Jeg er i gang med at gennemføre det' og 'Jeg har ikke gennemført det, men forventer at gå i gang med det' er slået sammen af diskretionshensyn.

Figuren viser, at der er betydelige forskelle mellem de forskellige typer undervisere, når det kommer til, hvor mange der har gennemført pædagogikum eller anden pædagogiske kompetencegivende forløb. Fastansatte VIP'ere er dem, hvor den mindste andel ikke har gennemført det og ikke har planer om det. Det gælder nemlig kun for 17 % af fastansatte VIP'ere. For adjunkter og eksterne lektorer fordeler det sig mere ligeligt mellem dem, der har gennemført pædagogikum eller har planer om det, og dem, der ikke har gennemført det og ikke har planer om det. Førstnævnte gælder for 56 % af adjunkterne og 54 % af eksterne lektorer. For studenterundervisere og undervisningsassistenter gælder det, at størstedelen ikke har gennemført pædagogikum. Således svarer 62 % i den gruppe, at de ikke har gennemført pædagogikum og heller ikke har planer om det.

Samlet set viser figuren således, at der er stor forskel på gennemførelsen af formelle pædagogiske kompetencegivende kurser blandt de forskellige typer undervisere.

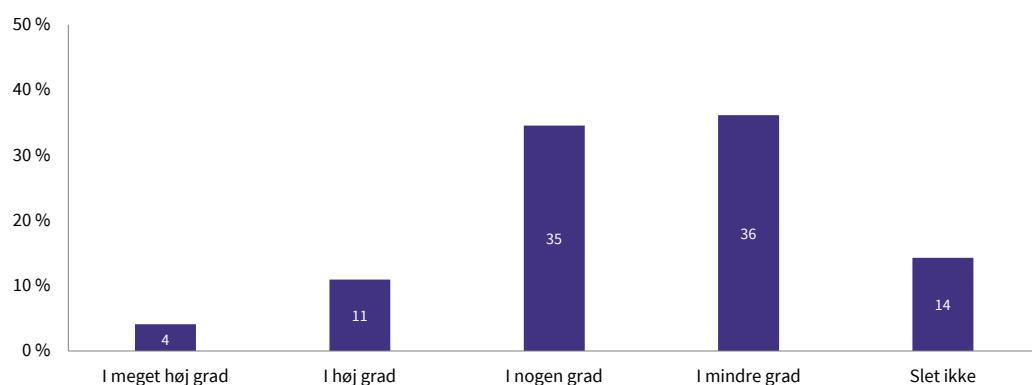
4.7.3 Undervisere oplever i begrænset grad at behøve yderligere universitetspædagogisk og -didaktisk kompetenceudvikling

Figur 4.20 viser underviserens oplevelse af, hvorvidt de behøver yderligere universitetspædagogiske eller -didaktiske kompetenceforløb.

Figur 4.20

Underviseres oplevelse af behov for yderligere universitetspædagogisk eller -didaktisk kompetenceudvikling

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at du har behov for yderligere universitetspædagogisk/didaktisk kompetenceudvikling?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut

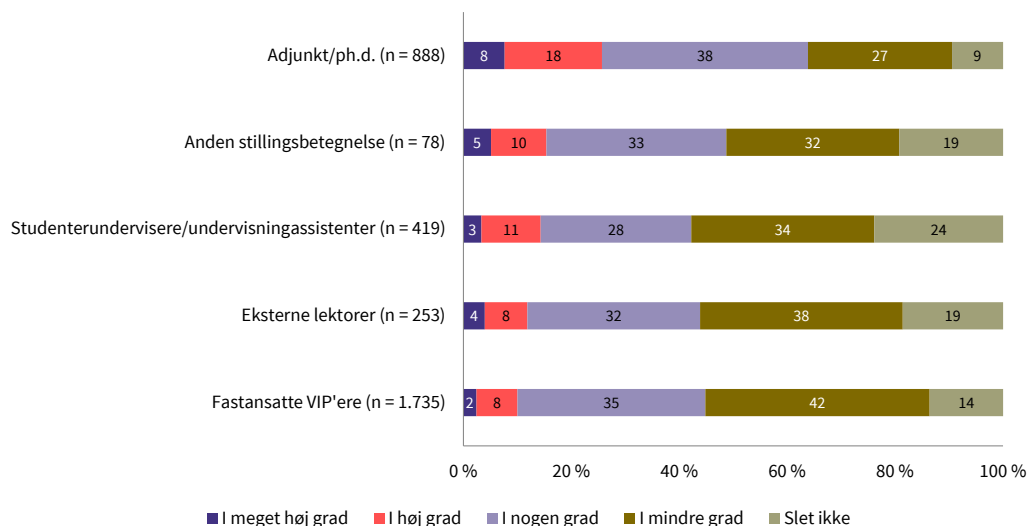
Note: N = 3.343.

Figuren viser, at underviserne i overvejende grad oplever et begrænset behov for yderligere universitetspædagogisk eller -didaktisk kompetenceudvikling. 36 % angiver, at de i mindre grad har behov for yderligere kompetenceudvikling, mens 14 % slet ikke oplever et behov. Samtidig angiver 35 %, at de i nogen grad har behov for yderligere kompetenceudvikling, mens 15 % samlet set angiver, at de i høj grad eller meget høj grad har behov for yderligere kompetenceudvikling.

Figur 4.21

I hvilken grad oplever du, at du har behov for yderligere universitetspædagogisk/-didaktisk kompetenceudvikling?

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at du har behov for yderligere universitetspædagogisk/-didaktisk kompetenceudvikling?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.373.

Figuren viser, at forskellige grupper undervisere i varierende grad oplever, at de har behov for yderligere universitetspædagogisk eller -didaktisk kompetenceudvikling. Fastansatte VIP'ere er nogle af dem, der mindst oplever at mangle kompetencer. Blot 10 % af fastansatte VIP'ere svarer nemlig, at de i høj grad eller meget høj grad mangler kompetenceudvikling. På trods af at de er en gruppe, der adskiller sig meget fra fastansatte VIP'ere, vurderer studenterundervisere og undervisningsassistenter også i begrænset grad at mangle kompetenceudvikling. Således svarer blot 14 % af studenterundervisere og undervisningsassistenter, at de i høj eller meget høj grad oplever at mangle kompetenceudvikling inden for universitetspædagogik eller -didaktik. I den anden ende af spektret oplever 26 % af adjunkter eller ph.d.er at have behov for yderligere kompetenceudvikling i høj eller meget høj grad og er således den undervisergruppe, der mest oplever at have behov for yderligere kompetencer.

Således viser figuren, at der er forskel på oplevelsen af, hvorvidt der er behov for yderligere kompetenceudvikling blandt de forskellige undervisergrupper. Denne forskel lader ikke umiddelbart til at hænge sammen med, hvorvidt undervisergrupperne har gennemført universitetspædagogikum. Som det fremgår af Figur 4.19, er det fx blot 38 % af studenterundervisere og undervisningsassistenter, der har gennemført universitetspædagogikum, men det er blot en lille gruppe blandt dem (14 %), der i høj eller meget høj grad oplever et behov for yderligere kompetenceudvikling. Omvendt har en langt større andel adjunkter og ph.d.er gennemført universitetspædagogikum (56 %), men alligevel mener 26 % af dem, at de i høj eller meget høj grad har behov for yderligere universitetspædagogisk eller -didaktisk kompetenceudvikling.

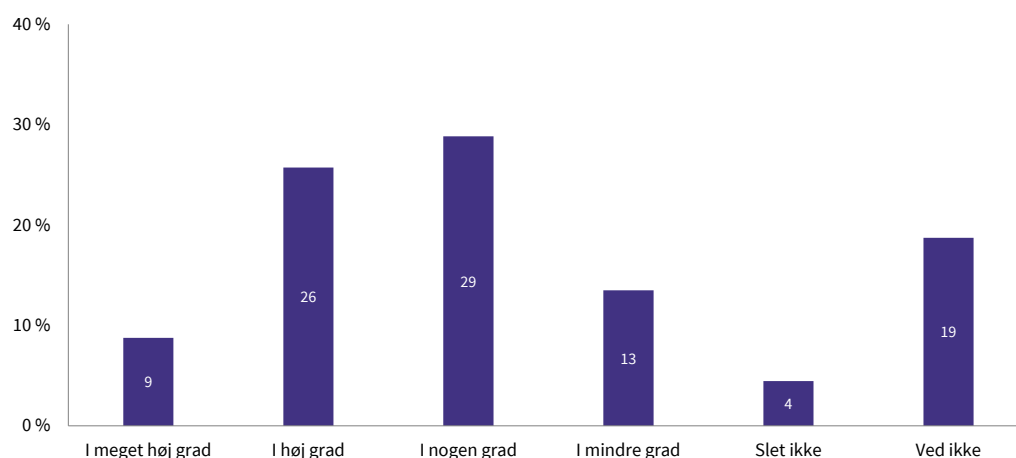
4.7.4 En tredjedel af undervisere oplever, at der er tilstrækkeligt med muligheder for universitetspædagogisk kompetenceudvikling på deres institution

Figur 4.22 viser undviseres oplevelse af muligheder for universitetspædagogisk og -didaktisk kompetenceudvikling på deres institution.

Figur 4.22

Undviseres oplevelse af muligheder for kompetenceudvikling inden for universitetspædagogik på deres institution

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at der er tilstrækkelige muligheder på din institution for universitetspædagogisk/-didaktisk kompetenceudvikling?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser, at undviserne overvejende oplever, at der i nogen eller høj grad er muligheder for universitetspædagogisk og -didaktisk kompetenceudvikling på deres institution. Samlet set angiver 63 %, at mulighederne er tilstrækkelige i nogen, høj eller meget høj grad, heraf 29 % i nogen grad, 26 % i høj grad, og 9 % i meget høj grad. Omvendt vurderer 17 %, at mulighederne i mindre grad eller slet ikke er tilstrækkelige. 19 % svarer, at de ikke ved, om mulighederne er tilstrækkelige.

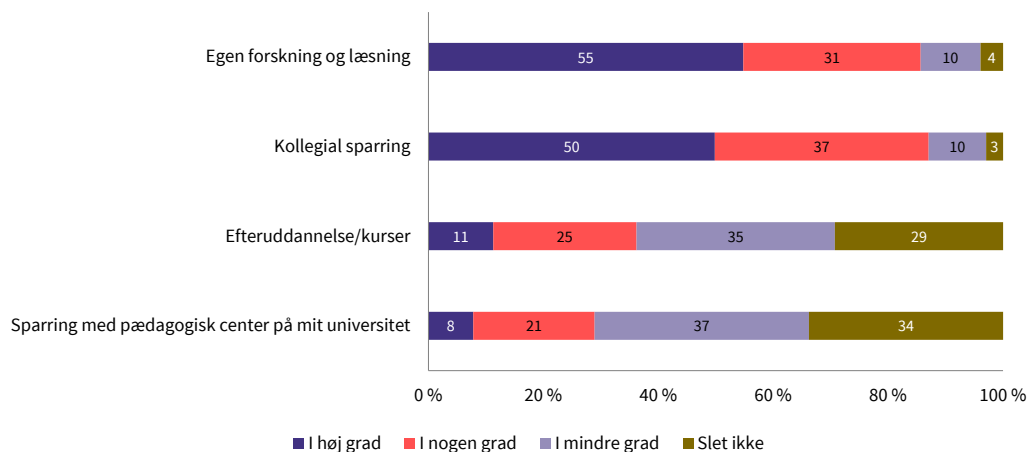
4.7.5 Undvisere får mest inspiration til deres undervisning af kollegial sparring og egen forskning og læsning

Figur 4.23 viser undviseres svar på, hvad der fungerer som inspirationskilde i forhold til at udvikle sig som undviser.

Figur 4.23

Underviseres inspirationskilder til ny viden og redskaber til udvikling af deres undervisning

Spørgsmål: I hvilken grad er hver af følgende en vigtig kilde til inspiration til ny viden og redskaber, som du behøver for at udvikle dig som underviser?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343. Undervisere.

Figuren viser, at underviserne i høj grad henter inspiration til udvikling af deres undervisning gennem kollegial sparring og egen forskning og læsning. 50 % angiver, at kollegial sparring i høj grad er en vigtig kilde til inspiration, mens yderligere 37 % angiver dette i nogen grad. Tilsvarende angiver 55 %, at egen forskning og læsning i høj grad er en vigtig kilde, og 31 % i nogen grad. Derimod vurderer underviserne i mindre grad sparring med pædagogisk center og efteruddannelse og kurser som centrale inspirationskilder, idet henholdsvis 34 og 29 % angiver, at disse slet ikke er vigtige kilder til inspiration.

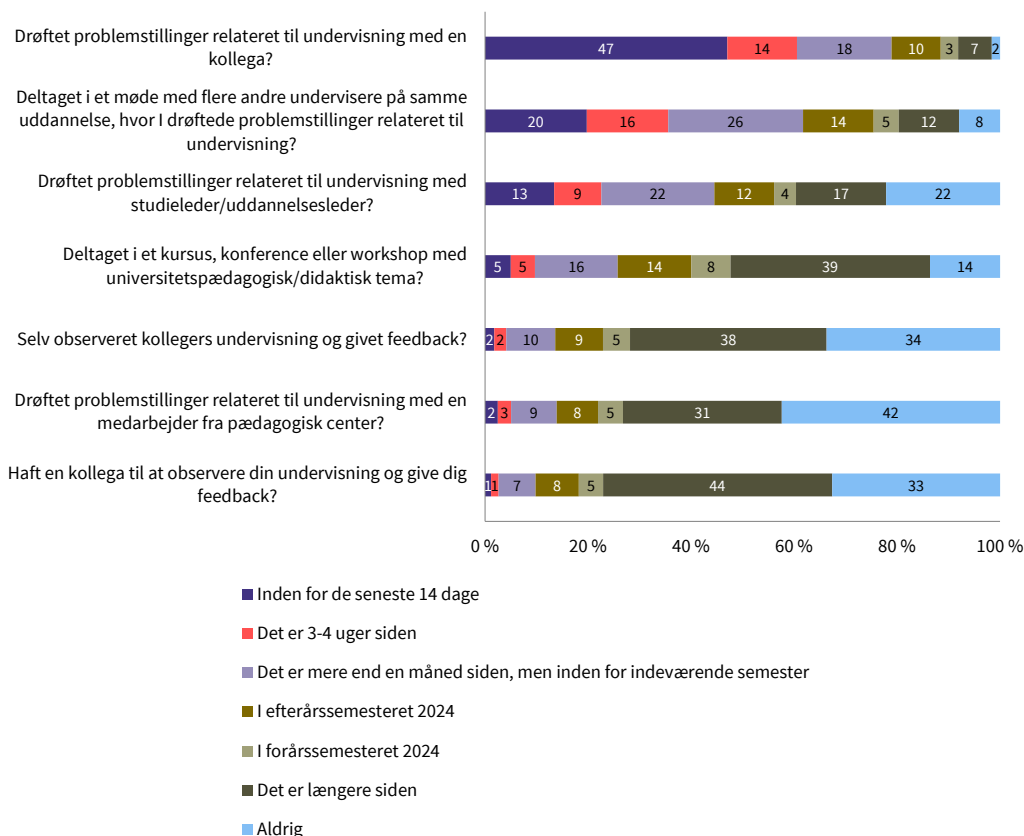
4.7.6 Undervisere drøfter mest problemstillinger relateret til undervisningen med kollegaer eller studieledere og mindst med pædagogiske centre

Figur 4.24 viser underviseres oplevelse af, hvem de drøfter problemstillinger relateret til undervisningen med.

Figur 4.24

Hvornår undervisere senest har deltaget i undervisningsrelaterede drøftelser og aktiviteter

Spørgsmål: Hvornår har du senest ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 3.343.

Figuren viser, at undervisningsrelaterede drøftelser oftest finder sted kollegaer imellem. Næsten halvdelen af underviserne har inden for de seneste 14 dage drøftet problemstillinger relateret til undervisning med en kollega (47 %), og yderligere 14 % har gjort det for tre-fire uger siden. Tilsvarende har 36 % inden for den seneste måned deltaget i møder med flere undervisere på samme uddannelse, hvor undervisningsrelaterede problemstillinger er blevet drøftet.

Sparring med studieledere eller uddannelsesleder forekommer ligeledes, idet 44 % af underviserne svarer, at de har drøftet problemstillinger relateret til undervisningen med studieleder eller uddannelsesleder inden for det indeværende semester. Dog svarer 22 % af underviserne ligeledes, at de aldrig har drøftet problemstillinger med studieledere eller undervisere.

Mere formaliserede former for sparring og kompetenceudvikling forekommer sjældnere. Kun 5 % har inden for de seneste 14 dage deltaget i et kursus, en konference eller workshop med universitetspædagogisk eller didaktisk fokus, mens 39 % angiver, at det er længere tid siden, og 14 %, at de

aldrig har gjort det. Ligeledes angiver 33 og 34 %, at de aldrig har haft en kollega til at observere deres undervisnings eller selv har observeret en kollegas undervisning og givet feedback.

Drøftelser med pædagogisk center forekommer relativt sjældent. Over 40 % angiver, at de aldrig har drøftet undervisningsrelaterede problemstillinger med et pædagogisk center.

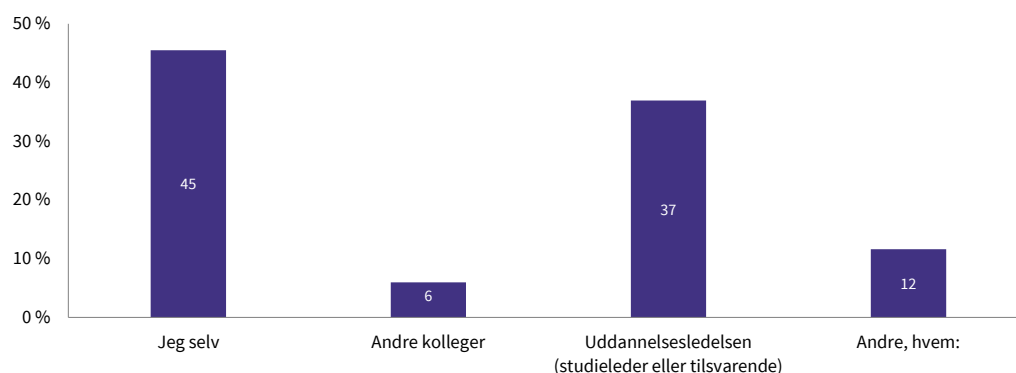
4.7.7 Undervisere tager ofte selv initiativ til at deltage i kurser og workshops med universitetspædagogisk tema

Figur 4.25 viser underviseres svar på, hvem der har været initiativtager til deres deltagelse i kurser, konferencer og workshops.

Figur 4.25

Hvem der var initiativtager til, at undervisere skulle på kursus, konference eller workshop med universitetspædagogisk tema

Spørgsmål: Hvem var initiativtager til din deltagelse i kursus/konference/workshop?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 2.888.

Note: Kun undervisere, der har angivet, at de på et tidspunkt har deltaget i et kursus, en konference eller workshop med universitetspædagogisk tema, har fået spørgsmålet.

Figuren viser, at initiativet til deltagelse i kurser, konferencer eller workshops oftest tages af underviserne selv. 45 % angiver, at de selv tog initiativ til deltagelsen, mens 37 % angiver, at initiativet kom fra uddannelsesledelsen. En mindre andel angiver, at initiativet kom fra andre kolleger (6 %) eller fra andre aktører (12 %).

5 Studieledere

Kapitlet præsenterer resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt studieledere. Studielederens perspektiv er centralt, da de har ansvar for at koordinere tilrettelæggelsen af undervisning, prøver og eksamener på uddannelserne. Dermed spiller de en vigtig rolle i at skabe gode rammer for undervisningen og i at understøtte underviserne, som har en central rolle i at gennemføre undervisningen.

Studielederens rolle er kun overordnet beskrevet i universitsloven, og den konkrete udformning af rollen varierer på tværs af institutter og universiteter. Overordnet kan studielederen dog betragtes som placeret i en mellemlig position mellem undervisere og den øvrige universitetsledelse. Studielederen har typisk en koordinerende funktion i forhold til underviserne, men har som udgangspunkt ikke personaleansvar og råder heller ikke over selvstændige økonomiske midler.

Kapitlet belyser først studielederens oplevelse af deres handlerum i forhold til udviklingen af den uddannelse, de har ansvar for, herunder deres muligheder for at håndtere centrale udfordringer som fx frafald. Dernæst præsenteres studielederens oplevelse af deres rolle i forhold til at understøtte underviserens arbejde med universitetspædagogik og -didaktik, herunder om de ser dette som en del af deres opgave, hvor ofte de drøfter undervisning med undervisere, og hvordan de vurderer underviserens muligheder for universitetspædagogisk kompetenceudvikling. Afslutningsvis belyses studielederens oplevelse af udfordringer blandt studerende, som kan have betydning for deres deltagelse i undervisningen.

5.1 Hvem er studielederne?

Indledningsvis belyser vi studieledergruppen ved at præsentere en række karakteristika, der belyser, at studielederne er en divers gruppe i forhold til titel og anciennitet som studieledere, men at de fleste har været undervisere i mange år. Derudover præsenteres det, hvilke handlerum studielederne oplever at have.

Tabel 5.1 viser, hvordan de studieledere, der har besvaret surveyen, fordeler sig i forhold til, hvilket universitet de er tilknyttet, hvilken titel de har, samt deres anciennitet som studieledere og undervisere.

Tabel 5.1
Hvem er studielederne?

		Procent
Titel	Studieleder	69
	Uddannelsesleder	12
	Uddannelsesansvarlig	11
	Andet	9
Anciennitet som studieleder	Under 1 år	11
	1-3 år	33
	4-6 år	28
	7-10 år	16
	Mere end 10 år	13
Anciennitet som underviser	4-12 år	14
	12 år eller mere	86

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 94. I tabellen er alle studieledere, der bare har svaret på en del af spørgeskemaet, taget med. I resten af rapporten er studieledere, der ikke har svaret på alle spørgsmål i spørgeskemaet, frasorteret.

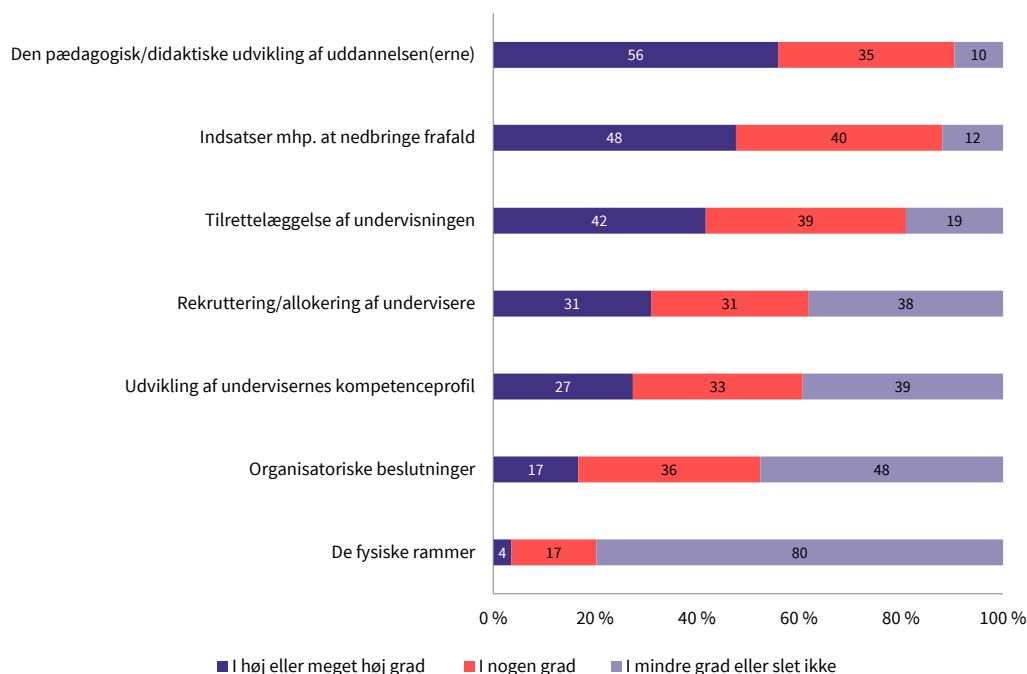
Tabellen viser, at over halvdelen af respondenterne er studieledere (69 %), mens de øvrige primært er uddannelsesledere eller uddannelsesansvarlige (23 % samlet). Hvad angår erfaring, har 44 % været studieledere i op til tre år, mens 29 % har mere end syv års erfaring i rollen. Samtidig har langt størstedelen en lang underviserbaggrund, idet 86 % har undervist i 12 år eller mere.

5.1.1 Studieledere oplever størst handlerum i forhold til didaktisk udvikling på uddannelsen og indsatser til at nedbringe frafald

Figur 5.1 viser studielederes oplevelse af eget handlerum på en række områder.

Figur 5.1
Studielederes handlerum

Spørgsmål: I hvilken grad har du som studieleder handlerum på følgende områder?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 84.

Figuren viser, i hvilken grad studieledere oplever at have handlerum på forskellige områder. Overordnet peger figuren på, at studieledere i størst omfang oplever at have handlerum inden for den pædagogiske og didaktiske udvikling af uddannelsen, hvor 56 % angiver, at de i høj eller meget høj grad har handlerum. Tilsvarende oplever 48 % at have et stort handlerum i forhold til indsatser med henblik på at nedbringe frafald, mens 42 % angiver et stort handlerum i tilrettelæggelsen af undervisningen.

På områder som rekruttering og allokering af undervisere samt udvikling af undervisernes kompetenceprofil er billedet mere delt. Her angiver henholdsvis 31 og 27 %, at de i høj eller meget høj grad har handlerum, mens ca. fire ud af ti oplever at have handlerum i mindre grad eller slet ikke.

Studieledere oplever mindst handlerum i forhold til organisatoriske beslutninger og de fysiske rammer. Kun 17 % angiver at have et stort handlerum i organisatoriske beslutninger, og for de fysiske rammer gælder det blot 4 %, mens hovedparten angiver, at de i mindre grad eller slet ikke har handlerum på disse områder.

5.2 Studieledernes rolle i rammesætning af undervisningen

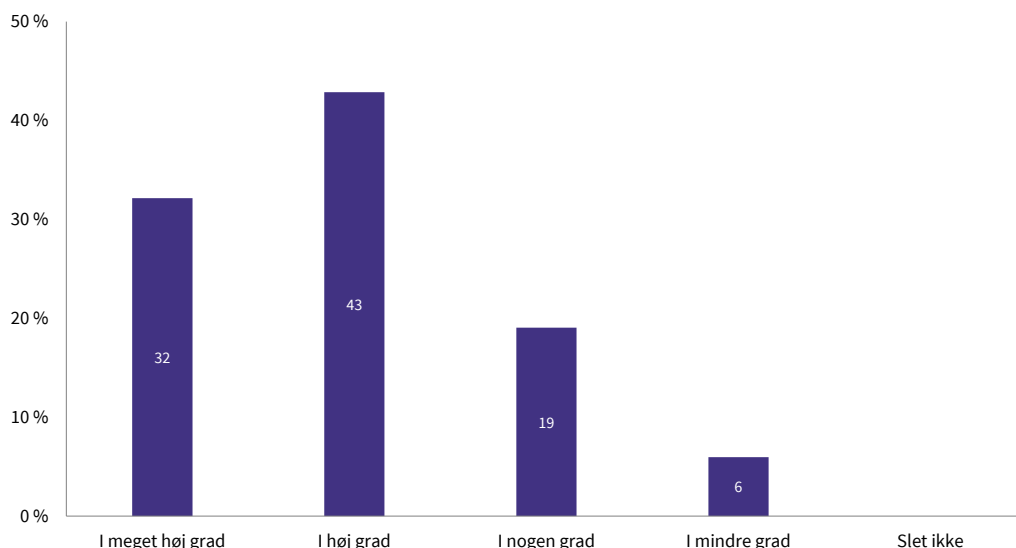
Studielederne spiller en vigtig rolle i at skabe gode rammer for undervisningen på en uddannelse. Derfor er det relevant at belyse, hvordan studieledere arbejder med at understøtte undervisningen. Studielederen kan bl.a. have en central funktion i forhold til at koordinere forhold, der har betydning for undervisningens tilrettelæggelse og sammenhæng på uddannelsen. Studieledere kan ligeledes bidrage til rammer, der understøtter de studerendes læring gennem strukturer, som giver mulighed for mestningsoplevelser i undervisningen og dermed styrker de studerendes self-efficacy (Ulriksen, 2021, s. 46). Derudover kan studieledere have betydning for, hvordan undervisningen tilrettelægges, så den i højere grad tager højde for variation i de studerendes faglige interesser, læringsstile, kulturelle baggrunde, erfaringer og forudgående kompetencer. Differentiering i undervisningen kan dermed være et redskab til at imødekomme forskelle i de studerendes forudsætninger for læring (Tomlinson, 2014, s. 22).

5.2.1 De fleste studieledere anser det for en del af deres arbejde at drøfte kvaliteten af undervisningen

Figur 5.2 viser studielederes oplevelse af, i hvor høj grad det er en del af deres arbejde at interessere sig for og drøfte kvaliteten af undervisningen med underviserne.

Figur 5.2
Studielederes vurdering af, i hvor høj grad det er en del af deres arbejde at interessere sig for og drøfte kvaliteten af undervisningen med underviserne

Spørgsmål: I hvilken grad er det en del af dit arbejde at interessere dig for og drøfte kvaliteten af undervisningen med underviserne?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut

Note: N = 84.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

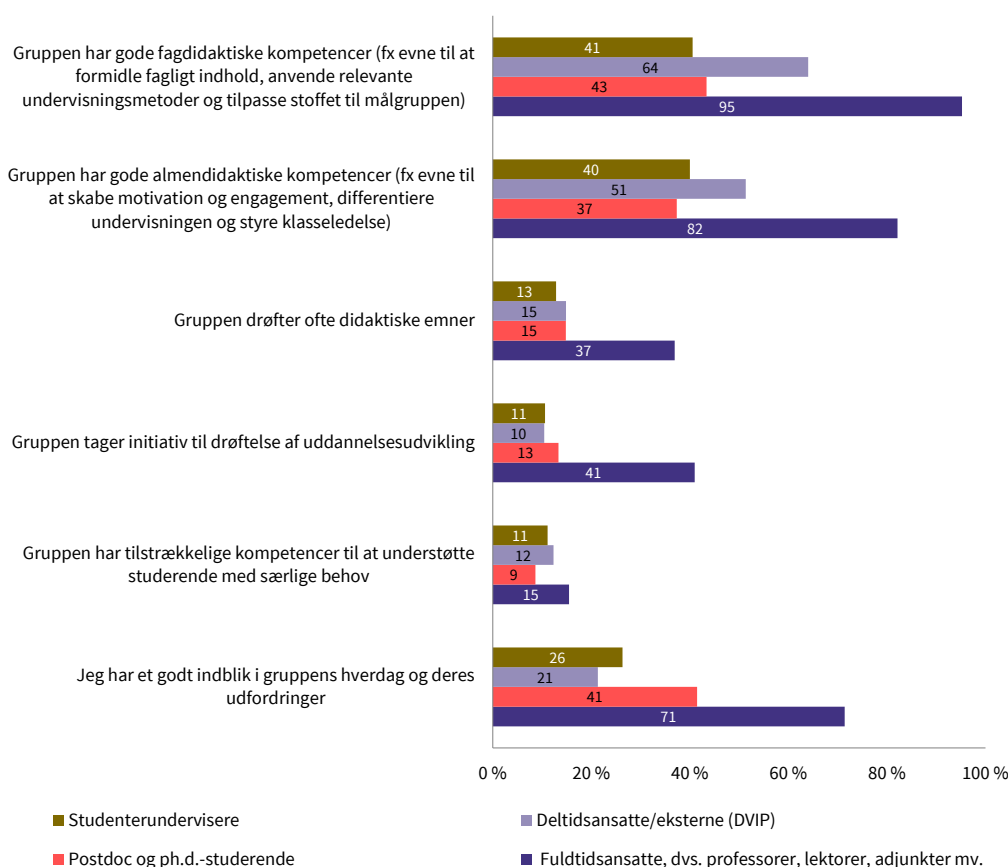
Figuren viser, at 75 % af studieledere svarer, at det i høj eller meget høj grad er en del af deres arbejde at interessere sig for og drøfte kvaliteten af undervisningen med undervisere. Ingen studieledere svarer, at det slet ikke er en del af deres arbejde at interessere sig for og drøfte kvaliteten af undervisningen med undervisere.

5.2.2 Studieledere vurderer, at fuldtidsansatte undervisere er den gruppe med de bedste didaktiske kompetencer

Figur 5.3 viser studielederes oplevelse af forskellige grupper ansatte på universiteternes didaktiske evner.

Figur 5.3
Studielederes oplevelse af underviserne

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn for følgende grupper?
Opdelt efter underviserkategori.

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 84.

Note: Figuren viser andelen af respondenter, der har svaret 'Helt enig' eller 'Overvejende enig'. Respondenter kunne ellers have svaret 'Hverken enig eller uenig', 'Overvejende uenig', 'Helt uenig', 'Ved ikke' eller 'Ikke relevant'. Respondenter, der har svaret 'Ikke relevant', er udeladt.

Figuren viser, at studieledere i højere grad vurderer fuldtidsansatte undervisere som fagdidaktisk og almindidaktisk kompetente end øvrige grupper. 95 % af studieledere angiver, at de er helt eller overvejende enige i, at fuldtidsansatte har gode fagdidaktiske kompetencer, og 82 %, at gruppen har gode almindidaktiske kompetencer. For deltidsansatte/eksterne (DVIP) er de tilsvarende andele 64 og 51 %, mens 43 og 37 % af studielederne angiver dette for postdoc- og ph.d.-studerende.

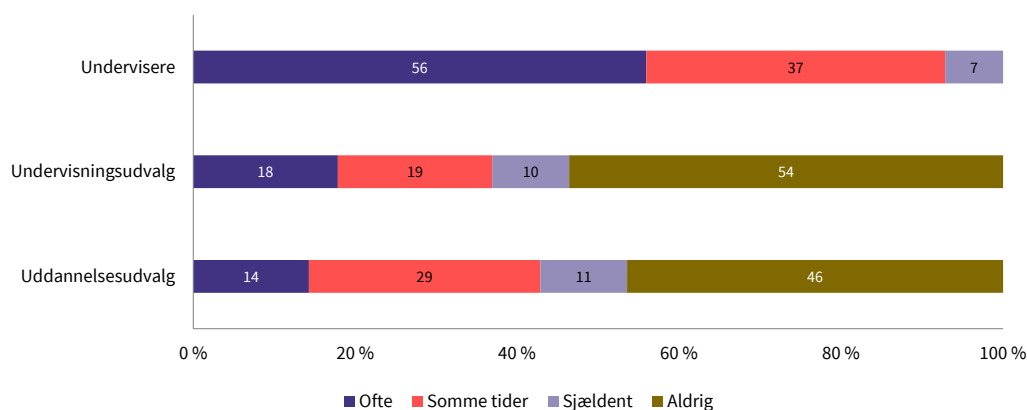
Samtidig viser figuren, at studieledere i højere grad er helt eller overvejende enige i, at fuldtidsansatte indgår aktivt i didaktiske drøftelser og uddannelsesudvikling end de øvrige grupper. 37 % af studieledere angiver, at fuldtidsansatte ofte drøfter didaktiske emner, mens de øvrige grupper ligger væsentligt lavere. Tilsvarende angiver 41 %, at fuldtidsansatte tager initiativ til drøftelser af uddannelsesudvikling, hvilket også er en markant højere andel end for de resterende grupper. Endelig angiver 71 % af studieledere, at de helt eller overvejende er enige i, at de har et godt indblik i fuldtidsansattes hverdag og udfordringer, mens dette gælder for 41 % for postdoc- og ph.d.-studerende og 26 % for studenterundervisere.

5.2.3 Studieledere drøfter mest uddannelsesudvikling med undervisere

Figur 5.4 viser studielederes oplevelse af, hvor ofte de mødes med forskellige personer og grupper om drøftelse om uddannelsesudvikling og lignende.

Figur 5.4
Hvor ofte studieledere mødes med forskellige grupper for at drøfte uddannelsesudvikling

Spørgsmål: Hvor ofte mødes du med følgende personer/grupper og drøfter uddannelsesudvikling og lignende?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 84.

Det fremgår af figuren, at studieledere overordnet oftere mødes med undervisere end med undervisningsudvalg og uddannelsesudvalg for at drøfte uddannelsesudvikling og lignende. 56 % af studieledere svarer, at de ofte mødes med undervisere til drøftelse. Til sammenligning svarer blot 18 % af studieledere, at de ofte mødes med undervisningsudvalg, mens 14 % svarer, at de ofte mødes

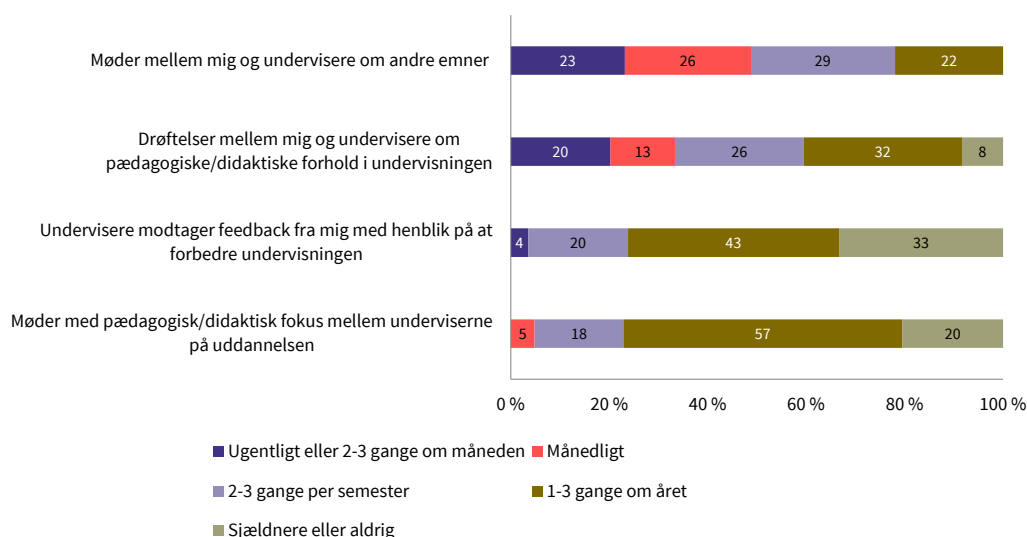
med uddannelsesudvalg. 54 og 46 % af studieledere svarer, at de aldrig mødes for at drøfte uddannelsesudvikling med henholdsvis undervisnings- og uddannelsesudvalg. Ingen studieledere svarer, at de aldrig mødes med undervisere om drøftelser af uddannelsesudvikling.

5.2.4 Studieledere mødes i begrænset grad med undervisere om drøftelser relateret til undervisningen

Figur 5.5 viser studielederes oplevelse af, hvor ofte forskellige typer aktiviteter forekommer på deres uddannelse.

Figur 5.5
Studielederes oplevelse af, hvor ofte de mødes med undervisere om drøftelser relateret til undervisningen

Spørgsmål: Cirka hvor ofte/sjældent forekommer følgende aktiviteter på den/de bacheloruddannelse(r), du er studieleder for?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 82-84.

Note: Svarmulighederne 'Ugentligt' og '2-3 gange om måneden' samt 'Sjældnere' og 'Slet ikke' er slået sammen af diskretionshensyn. Enkelte observationer er ligeledes udeladt af diskretionshensyn.

Figuren viser, at dialog og samarbejde mellem studieledere og undervisere om pædagogiske og didaktiske forhold overvejende forekommer relativt sjældent. Kun 33 % angiver, at der ugentligt eller månedligt er drøftelser mellem studieleder og undervisere om pædagogik og didaktik, mens 32 % svarer, at sådanne drøftelser kun finder sted én-tre gange om året, og 8 %, at de forekommer sjældnere eller aldrig.

Møder mellem studieleder og undervisere om andre emner forekommer oftere, idet 49 % angiver, at disse møder afholdes ugentligt eller månedligt, mens 22 % svarer, at de kun finder sted én-tre gange om året.

Feedback fra studieleder til undervisere med henblik på at forbedre undervisningen gives ligeledes relativt sjældent. Her angiver 43 %, at feedback gives én-tre gange om året, mens 33 % svarer, at det sker sjældnere eller aldrig.

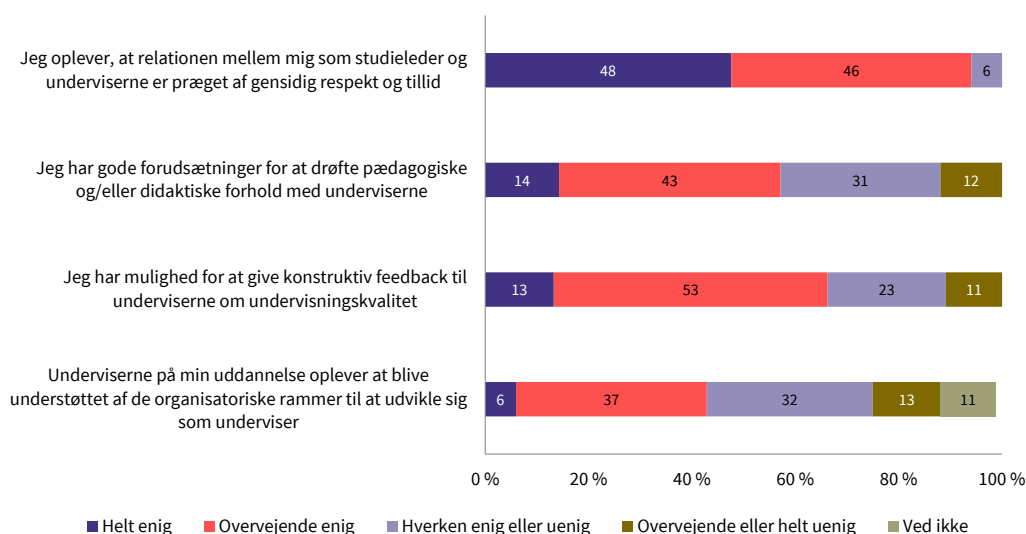
Endelig viser figuren, at møder mellem undervisere på uddannelsen med pædagogisk og didaktisk fokus primært finder sted få gange årligt, idet 57 % angiver, at møderne forekommer én-tre gange om året, og 20 % angiver, at de forekommer sjældnere eller aldrig.

5.2.5 Studieledere oplever i varierende grad at kunne understøtte undervisere

Figur 5.6 viser studielederes oplevelse af egne evner til at understøtte undervisere i didaktiske forhold.

Figur 5.6
Studielederes oplevelse af egen rolle i at understøtte undervisere

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 83-84.

Note: Svarkategorierne 'Overvejende uenig' og 'Helt uenig' er slået sammen af diskretionshensyn. Enkelte observationer er ligeledes udeladt af diskretionshensyn.

Figuren viser, at studieledere generelt oplever relationen til underviserne positivt og oplever at have mulighed for dialog og feedback. Næsten alle studieledere angiver, at relationen er præget af gensidig respekt og tillid, idet 48 % er helt enige, og 46 % er overvejende enige.

Lidt over halvdelen oplever også gode forudsætninger for at drøfte pædagogiske og didaktiske forhold med underviserne, hvor 14 % er helt enige, og 43 % overvejende er enige, ligesom mange angiver, at de har mulighed for at give konstruktiv feedback på undervisningskvalitet, heraf 13 % helt enige, og 53 % overvejende enige.

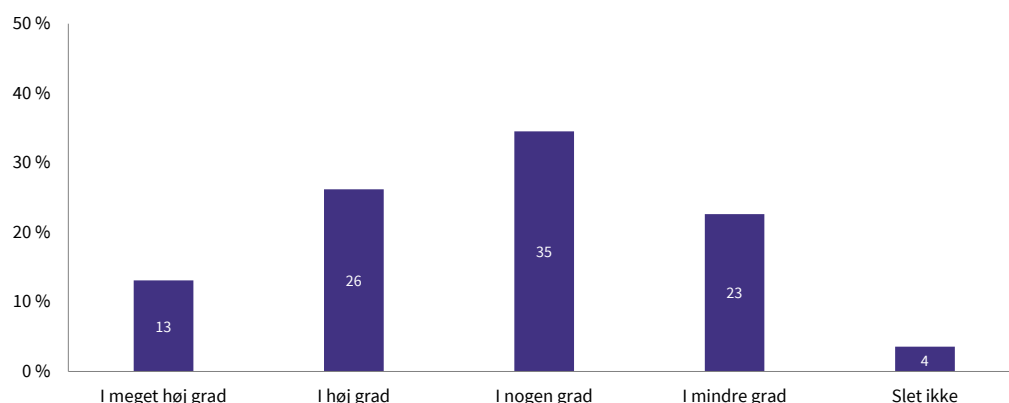
Vurderingerne er mere delte, når det gælder de organisatoriske rammers understøttelse af underviseres udvikling, hvor 6 % er helt enige, og 37 % er overvejende enige, mens 32 % hverken er enige eller uenige, og 13 % er overvejende eller helt uenige.

5.2.6 Mindre end halvdelen af studielederne ser det i høj grad eller meget høj grad som en del af deres arbejde at drøfte muligheder for pædagogisk kompetenceudvikling med undervisere

Figur 5.7 viser studielederes oplevelse af, i hvor høj grad det er en del af deres arbejde at drøfte pædagogisk kompetenceudvikling med undervisere.

Figur 5.7
Studielederes oplevelse af, hvorvidt drøftelser med undervisere om deres muligheder for pædagogisk kompetenceudvikling er en del af deres arbejde

Spørgsmål: I hvilken grad er det en del af dit arbejde at drøfte muligheden for pædagogisk (herunder også didaktisk) kompetenceudvikling med undervisere?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 84.

Figuren viser, at en betydelig andel af studieledere oplever, at drøftelser om pædagogisk og didaktisk kompetenceudvikling indgår i deres arbejde. 39 % angiver, at det i høj grad eller meget høj grad er en del af deres arbejde, mens lidt mere end hver tredje (35 %) angiver, at det i nogen grad er en del af deres arbejde. Samtidig angiver lidt mere end hver fjerde studieleder (27 %), at det i mindre grad eller slet ikke indgår.

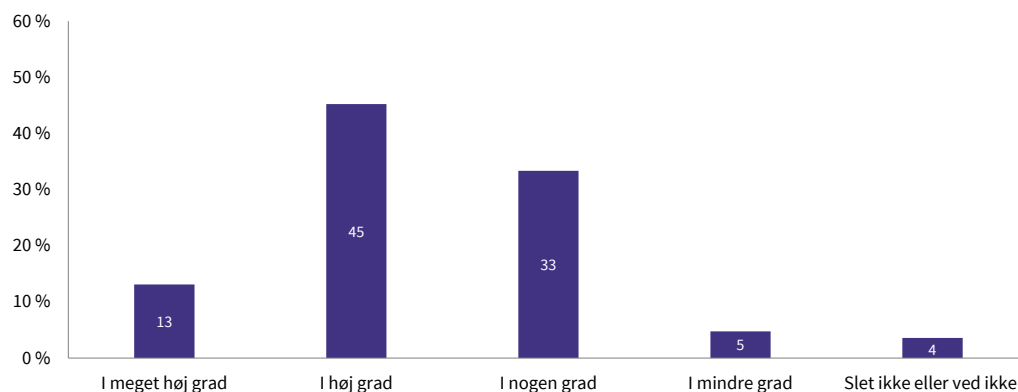
5.2.7 De fleste studieledere oplever, at der er tilstrækkelige muligheder for universitetspædagogisk kompetenceudvikling for undervisere

Figur 5.8 viser studielederes oplevelse af muligheder for universitetspædagogisk og -didaktisk kompetenceudvikling for undervisere på deres institution.

Figur 5.8

Studielederes oplevelse af, hvorvidt undervisere har tilstrækkelige muligheder for universitetspædagogisk kompetenceudvikling

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du, at der er tilstrækkelige muligheder for universitetspædagogisk/didaktisk kompetenceudvikling til underviserne på dit universitet?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 84.

Note: Svarkategorierne 'Slet ikke' og 'Ved ikke' er slået sammen af diskretionshensyn.

Figuren viser, at studieledere overvejende oplever, at der er gode muligheder for universitetspædagogisk og -didaktisk kompetenceudvikling for undervisere på deres universitet. 58 % angiver, at mulighederne i høj eller meget høj grad er tilstrækkelige, mens 33 % svarer i nogen grad, og 5 % i mindre grad.

5.3 Studieledernes blik på de studerende

Studerendes forudsætninger for at deltage i og få udbytte af undervisningen varierer, og derfor er det relevant at belyse, hvordan studieledere ser på de studerende og de udfordringer, der kan opstå i undervisningen. Studieledere kan gennem deres rolle være med til at understøtte strukturer og rammer på uddannelsen, der i højere grad tager højde for, at studerende har forskellige faglige og personlige forudsætninger, og dermed bidrage til de studerendes oplevelse af tilhør på studiet. Forskning viser, at en oplevelse af tilhør hænger sammen med trivsel, motivation, engagement og læring (Tinto, 2015; Ulriksen & Gregersen, 2022; Wulf-Andersen et al., 2023).

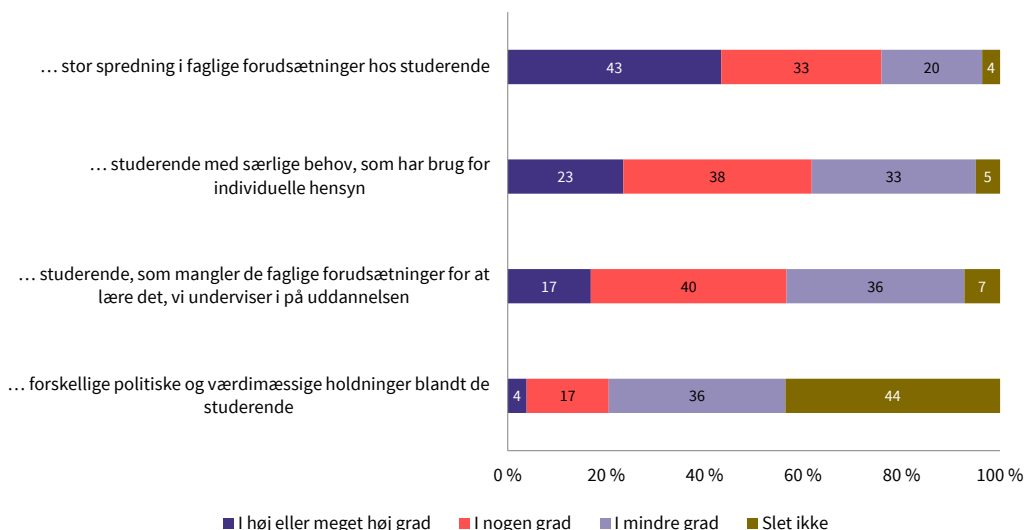
5.3.1 Studieledere oplever, at en række forhold vanskeliggør undervisernes mulighed for at undervise på tilfredsstillende vis

Figur 5.9 viser studielederes oplevelse af studerendes forudsætninger til at indgå i undervisningen.

Figur 5.9

Studielederes vurdering af, hvorvidt forskellige forhold hos de studerende gør det svært for undervisere at udføre deres undervisning

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du på din/dine uddannelse(r), at følgende forhold er til stede i et omfang, der gør det svært for underviserne at udføre deres undervisningsopgaver tilfredsstillende?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 78-83.

Note: Respondenter kunne også have svaret 'Ved ikke', men kategorien er udeladt af diskretionshensyn. Ligeledes er kategorierne 'I høj grad' og 'I meget høj grad' slået sammen af diskretionshensyn.

Figuren viser, at studieledere i forskelligt omfang oplever, at forhold ved de studerende kan gøre det vanskeligt for underviserne at udføre undervisningsopgaven tilfredsstillende. Stor spredning i de studerendes faglige forudsætninger fremhæves hyppigst, idet 43 % af studieledere angiver dette i høj eller meget høj grad, mens 33 % svarer i nogen grad.

Studerende med særlige behov, der har brug for individuelle hensyn, vurderes ligeledes som en udfordring, hvor 20 % af studielederne angiver i høj eller meget høj grad og 38 % i nogen grad, at det gør det svært for undervisere at udføre deres undervisningsopgaver på tilfredsstillende vis. Manglende faglige forudsætninger blandt studerende opleves af færre som en udfordring i høj eller meget høj grad, mens 40 % angiver dette i nogen grad, og 36 % i mindre grad.

Forskellige politiske og værdimæssige holdninger blandt de studerende opleves sjældnere som et problem, idet 44 % af studieledere svarer, at det slet ikke skaber udfordringer, mens 36 % svarer, at det i mindre grad, og 17 %, at det i nogen grad skaber udfordringer for undervisningen, mens kun 4 % angiver i høj eller meget høj grad.

5.3.2 Studieledere peger især på udfordringer med studerendes deltagelse og fremmøde – i mindre grad på faglige forudsætninger

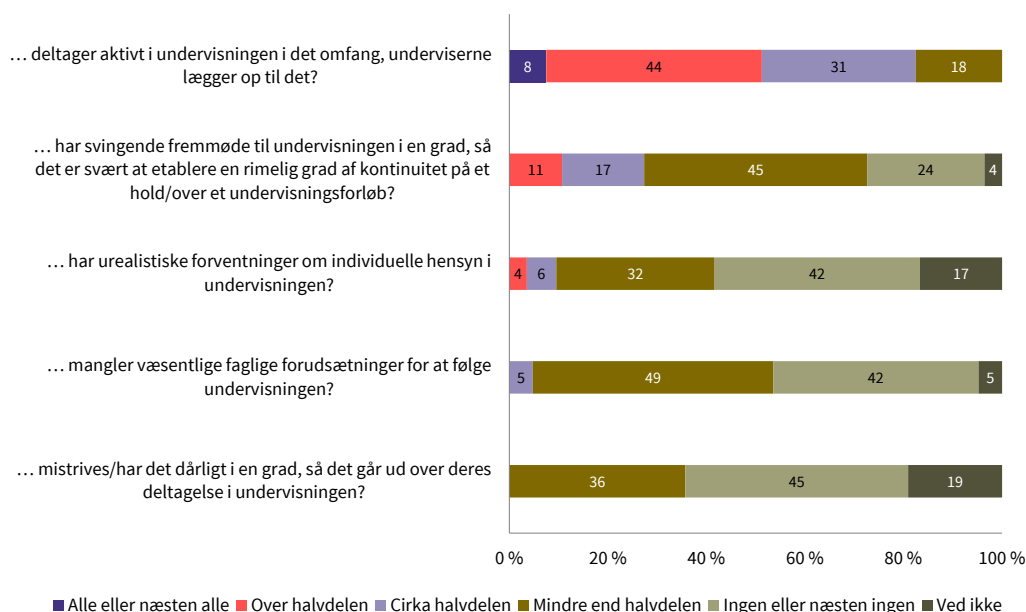
Figur 5.10 viser studielederes vurderinger af, hvor stor en andel af de studerende der oplever forskellige forhold i relation til undervisningen, baseret på studieleders egne observationer og tilbagemeldinger fra undervisere.

Det første udsagn beskriver et positivt forhold, nemlig i hvilken grad de studerende deltager aktivt i undervisningen i det omfang, underviserne lægger op til. De sidste fire udsagn i figuren vedrører til gengæld forhold, der kan ses som tegn på udfordringer for undervisningen, herunder udfordringer med trivsel, faglige forudsætninger, forventninger og fremmøde.

Figur 5.10

Studielederes vurdering af udfordringer blandt studerende

Spørgsmål: Baseret på dine observationer, tilbagemeldinger fra undervisere og øvrige kilder, hvor mange af de studerende oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 80-84.

Note: Enkelte observationer er udeladt af diskretionshensyn.

Figuren viser, at studielederne generelt vurderer, at der er et mindretal af studerende, som har svært ved at følge undervisningen enten pga. svage faglige forudsætninger eller trivselsudfordringer. Omkring halvdelen af studielederne vurderer, at disse forhold gælder for ingen eller næsten ingen studerende på deres uddannelse.

På den positive side vurderer 44 % af studielederne, at over halvdelen af studerende på deres uddannelse deltager aktivt i undervisningen i det omfang, der bliver lagt op til det, mens 8 % vurderer, at det gælder for alle eller næsten alle. 31 % vurderer, at det gælder halvdelen af de studerende.

Dog vurderer cirka hver femte studieleder (18 %), at mindre end halvdelen af de studerende deltager aktivt.

28 % af studielederne vurderer, at cirka halvdelen eller over halvdelen af deres studerende har svingende fremmøde i en grad, så det er svært at etablere kontinuitet i undervisningen. Til gengæld vurderer cirka halvdelen af studieledere (45 %), at det gælder for under halvdelen af de studerende, mens 24 % af vurderer, at det gælder for ingen eller næsten ingen studerende på deres uddannelse.

Cirka en tredjedel af studielederne (32 %) vurderer, at under halvdelen af de studerende har urealistiske forventninger om individuelle hensyn i undervisningen, mens 42 % svarer, at det gælder for ingen eller næsten ingen. Hver tiende studieleder vurderer, at halvdelen eller over halvdelen af de studerende har urealistiske forventninger, når det gælder individuelle hensyn. 17 % angiver, at de ikke ved, hvor mange studerende det gælder for.

Cirka halvdelen af studieledere (49 %) vurderer, at under halvdelen af de studerende mangler væsentlige faglige forudsætninger for at følge undervisningen, men 42 % vurderer, at det gælder for ingen eller næsten ingen studerende. En meget lille gruppe (5 %) vurderer, at det er et problem for cirka halvdelen af deres studerende, og andre 5 % angiver, at de ikke ved, hvor mange studerende det gælder for.

Omkring hver tredje studieleder (36 %) vurderer, at under halvdelen af de studerende mistrives i en grad, så det går ud over deres deltagelse i undervisningen, mens 45 % vurderer, at det gælder for ingen eller næsten ingen studerende. Her angiver 19 % dog også, at de ikke ved, hvor mange studerende det gælder for.

6 Studerende

Kapitlet præsenterer resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt studerende. De studerendes perspektiver er helt centrale i arbejdet med at forstå kvaliteten af undervisningen, da undervisningens formål er at give de studerende dybdegående viden, kundskaber og færdigheder inden for deres fagområder. De studerendes oplevelser kan derfor give vigtig viden om, hvordan undervisningen fungerer i praksis, og hvilke forhold der understøtter eller udfordrer deres læring, engagement og trivsel.

Kapitlet sætter fokus på de studerendes oplevelse af undervisningen i relation til en række centrale aspekter ved god undervisning. Det gælder bl.a. tydelighed i undervisningen, undervisernes fokus på de studerendes deltagelse i undervisningen, samt i hvilken grad underviserne bidrager til at skabe et trygt studiemiljø, hvor der er plads til at begå fejl. Kapitlet belyser også de studerendes oplevelser af feedback, både i forhold til, hvor ofte de modtager feedback, og hvilken karakter feedbacken har. Derudover præsenteres resultater om de studerendes oplevelse af deres egen læring og deltagelse i undervisningen, herunder self-efficacy og fagligt engagement. Kapitlet belyser også de studerendes perspektiv på sammenhængen i uddannelsen, herunder om de oplever en rød tråd på tværs af fag, og om der er sammenhæng mellem læringsmål, undervisningsaktiviteter og eksamener. Afslutningsvis berører kapitlet de studerendes mulige overvejelser om at afbryde studiet.

6.1 Studerendes oplevelse af undervisning og medstuderende

Det er relevant at se på de studerendes oplevelse af undervisningen, fordi deres perspektiver kan give indsigt i, hvordan og hvornår undervisningen understøtter deres læring, deltagelse og motivation. Forskning peger på, at undervisning, hvor studerende oplever, at der er en tydelig rød tråd og sammenhæng i undervisningen, er vigtig for at understøtte de studerendes faglige engagement og læring for forståelse (Andersen, 2010; Biggs, 1996). Tilsvarende gælder for undervisning, der indeholder aktive læringsformer, hvor de studerende aktivt arbejder med det faglige stof og deltager i dialog med undervisere og medstuderende. En vigtig forudsætning er, at de studerende får mulighed for at reflektere over de erfaringer, de gør sig i arbejdet med det faglige stof (Mørkved, 2019). For at understøtte de studerendes deltagelse er det vigtigt, at undervisningen foregår i et inkluderende og trygt læringsmiljø, hvor de studerende oplever, at de kan bidrage og stille spørgsmål. Undervisningsformer som fx samarbejde og gruppearbejde kan i den sammenhæng understøtte motivation, self-efficacy og dybdeorienteret læring (Pintrich, 2003; Zepke & Leach, 2010).

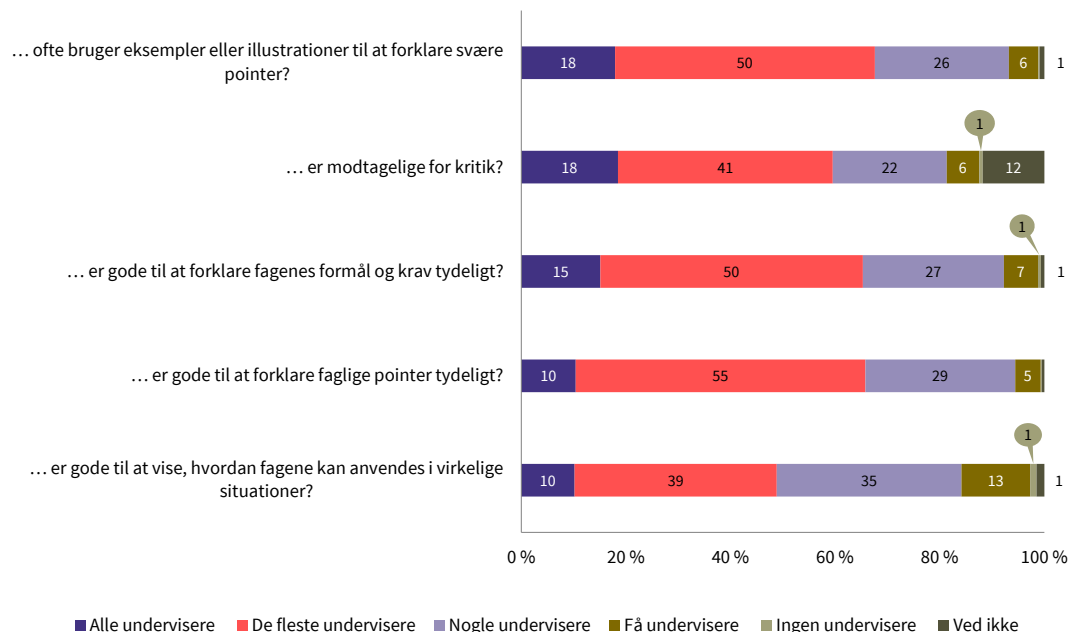
6.1.1 Over en tredjedel af studerende oplever, at det kun er nogle eller få undervisere, der skaber tydelig undervisning

Figur 6.1 viser studerendes oplevelse af tydelig undervisning.

Figur 6.1

Studerendes oplevelse af tydelig undervisning

Spørgsmål: Hvor mange af underviserne på din uddannelse oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at de fleste studerende oplever tydelig undervisning. Cirka 60-70 % angiver, at alle eller de fleste undervisere er gode til at forklare faglige pointer tydeligt (65 %) og til at forklare fagernes formål og krav (65 %). Lidt færre oplever, at alle eller de fleste undervisere er gode til at vise, hvordan fagene kan anvendes i virkelige situationer (49 %), og at underviserne er modtagelige for kritik (59 %). Samtidig peger en betydelig andel – cirka en fjerdedel til en tredjedel på tværs af udsagn – at det kun gælder for nogle undervisere, mens relativt få angiver, at det gælder for få eller ingen undervisere.

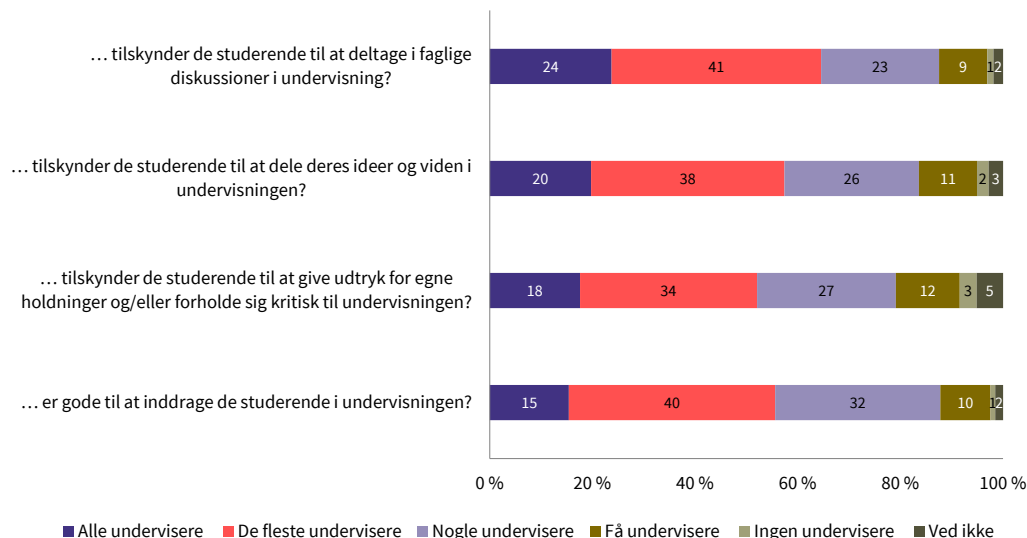
6.1.2 Studerende oplever, at underviserne har fokus på deltagelse

Figur 6.2 viser studerendes oplevelse af underviseres fokus på deltagelse i undervisningen.

Figur 6.2

Studerendes oplevelse af undervisernes fokus på deltagelse

Spørgsmål: Hvor mange af underviserne på din uddannelse oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at over halvdelen af de studerende oplever, at alle eller de fleste undervisere i høj grad inddrager de studerende i undervisningen. Mellem 52 og 65 % angiver, at alle eller de fleste undervisere tilskynder de studerende til at deltage i faglige diskussioner, dele deres idéer og viden eller give udtryk for egne holdninger og forholde sig kritisk i undervisningen. Samtidig angiver cirka en fjerdedel til en tredjedel af de studerende, at det kun gælder for nogle undervisere, mens relativt få vurderer, at det gælder for få eller ingen undervisere.

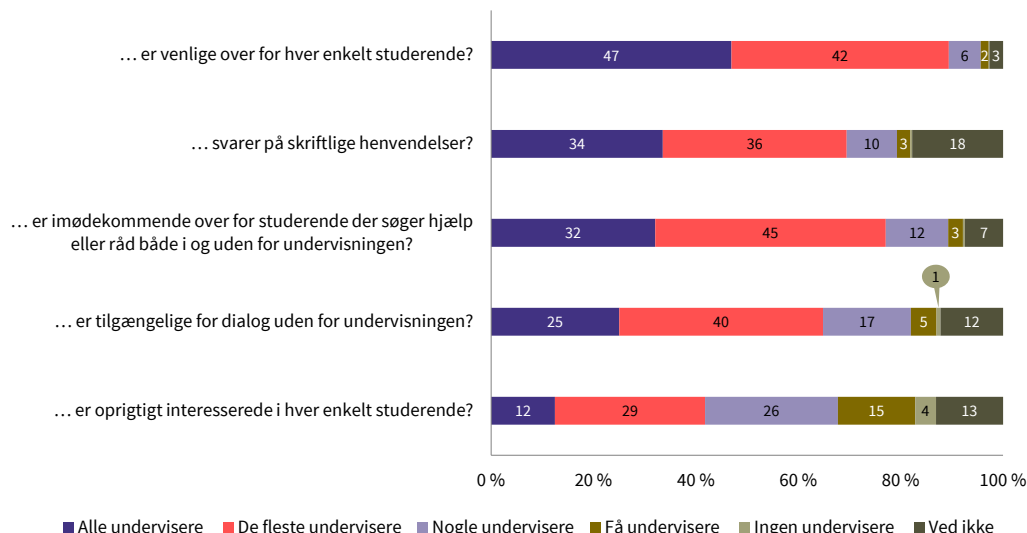
6.1.3 Studerende oplever i forskellig grad underviserne som engagerede og tilgængelige

Figur 6.3 viser studerendes oplevelse af underviseres tilgængelighed og engagement.

Figur 6.3

Studerendes oplevelse af underviseres tilgængelighed og engagement

Spørgsmål: Hvor mange af underviserne på din uddannelse oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at de studerende overvejende oplever underviserne som imødekommende. Langt de fleste angiver, at alle eller de fleste undervisere er venlige over for hver enkelt studerende (89 %) og imødekommende over for studerende, der søger hjælp eller råd i og uden for undervisningen (77 %). Derudover oplever 65 %, at alle eller de fleste undervisere er tilgængelige for dialog uden for undervisningen, mens 70 % angiver, at alle eller de fleste undervisere svarer på skriftlige henvendelser. Til gengæld er vurderingerne mere delte i forhold til undervisernes oprigtige interesse i den enkelte studerende, hvor 41 % oplever, at alle eller de fleste undervisere er oprigtigt interesserede, mens 26 % angiver, at dette kun gælder for nogle undervisere, og 19 %, at det gælder for få eller ingen undervisere.

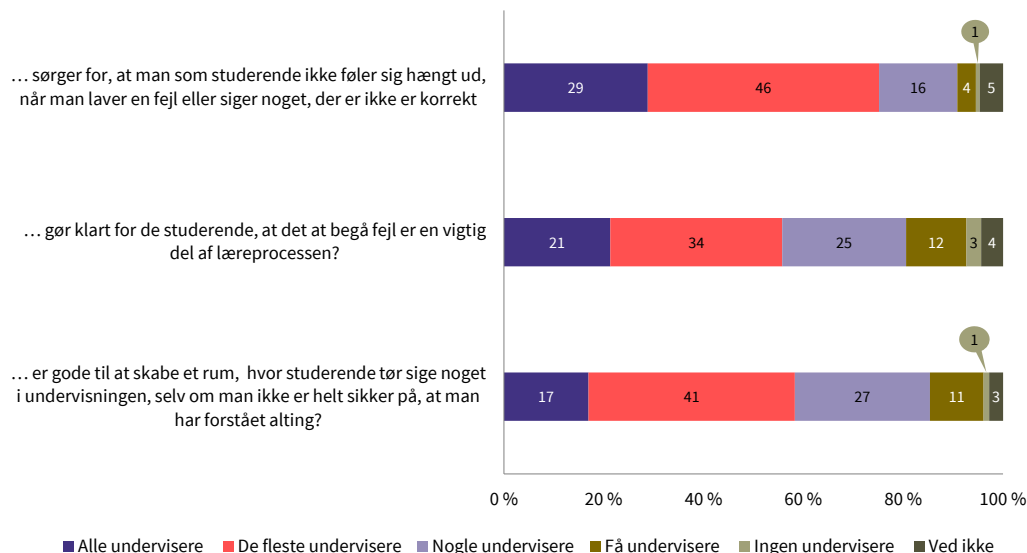
6.1.4 Over halvdelen af studerende oplever, at de fleste undervisere skaber et trygt studiemiljø

Figur 6.4 viser studerendes oplevelse af underviseres evne til at skabe et trygt studiemiljø.

Figur 6.4

Studerendes oplevelse af underviseres evne til at skabe et trygt studiemiljø

Spørgsmål: Hvor mange af underviserne på din uddannelse oplever du ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

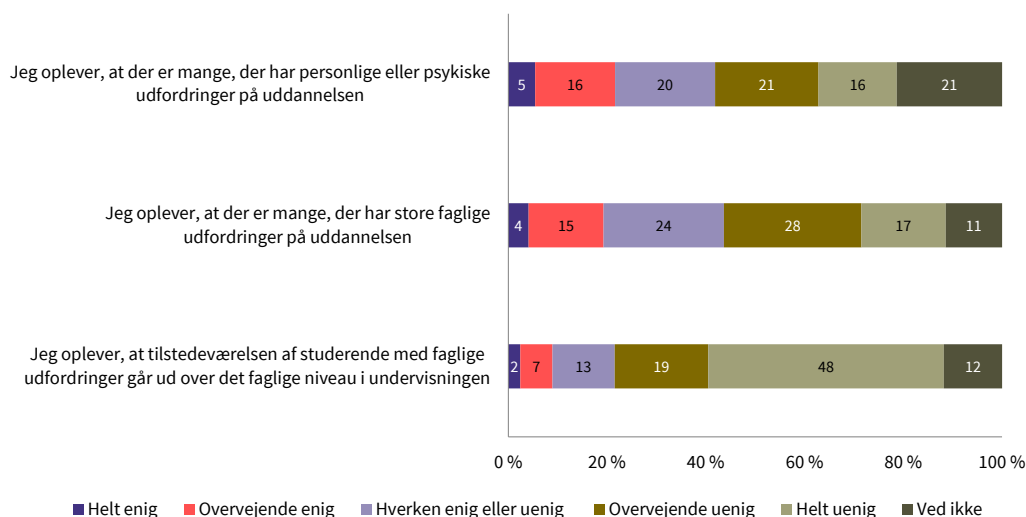
Figuren viser, at et flertal af de studerende oplever, at underviserne bidrager til et trygt studiemiljø. 75 % angiver, at alle eller de fleste undervisere sørger for, at man som studerende ikke føler sig hængt ud, når man laver en fejl eller siger noget, der ikke er korrekt. Derudover oplever 58 %, at alle eller de fleste undervisere er gode til at skabe et rum, hvor studerende tør sige noget i undervisningen, selv om man ikke er helt sikker på, at man har forstået alting. Endelig angiver 55 %, at alle eller de fleste undervisere gør det klart for de studerende, at det at begå fejl er en vigtig del af læreprocessen.

6.1.5 Få studerende oplever, at udfordringer blandt medstuderende påvirker undervisningens faglige niveau

Figur 6.5 viser studerendes vurderinger af tre udsagn om medstuderendes personlige, psykiske og faglige udfordringer.

Figur 6.5
Studerendes vurderinger af medstuderendes personlige, psykiske og faglige udfordringer

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.432-9.611.

Note: Svarkategorien 'Ikke relevant' er udeladt af figuren.

Figuren viser, at cirka en ud af fem studerende (21 %) erklærer sig helt eller overvejende enig i, at der er mange studerende med personlige eller psykiske udfordringer på uddannelsen, mens en større andel erklærer sig helt eller overvejende uenige (37 %). 21 % angiver, at de ikke ved det.

Når det gælder, hvorvidt mange medstuderende har store faglige udfordringer, erklærer 19 % sig helt eller overvejende enige i udsagnet, mens 45 % erklærer sig overvejende eller helt uenige.

Et klart flertal af de studerende (67 %) erklærer sig overvejende eller helt uenige i, at tilstedeværelsen af studerende med faglige udfordringer går ud over det faglige niveau i undervisningen. 9 % erklærer sig overvejende eller helt enige. Samlet set peger figuren på, at mange studerende oplever, at der findes både personlige og faglige udfordringer blandt medstuderende, men at de fleste ikke oplever, at dette påvirker det faglige niveau i undervisningen negativt.

6.2 Feedback

Et andet centralt element i at understøtte de studerendes læring er den feedback, de modtager i løbet af deres uddannelse. Forskning peger på, at feedback kan understøtte de studerende i at arbejde mere reflekteret med egen læring og faglig udvikling (Nicol & Macfarlane-Dick, 2006; Tomlinson, 2014).

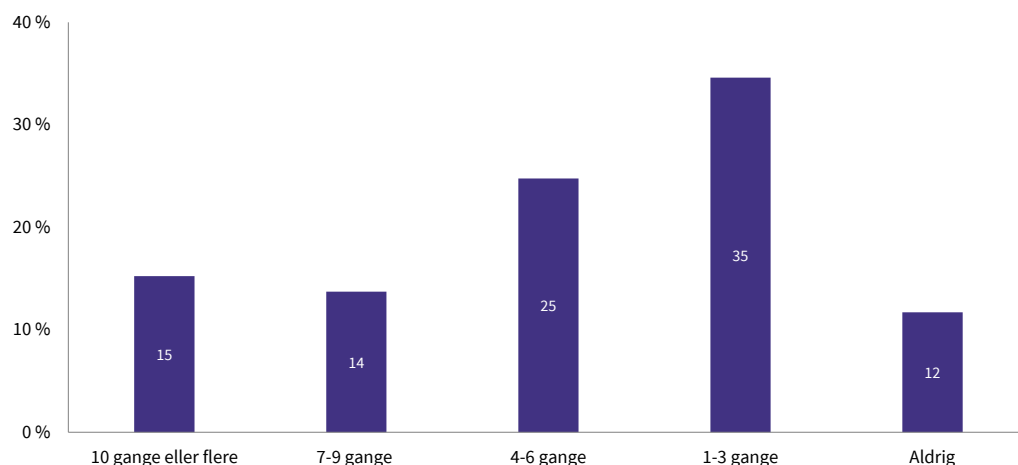
6.2.1 Hovedparten af studerende modtager feedback fra undervisere – men omfanget varierer betragteligt

Figur 6.6 viser, hvor ofte studerende har oplevet at modtage feedback fra en underviser.

Figur 6.6

Studerendes oplevelse af, hvor ofte de har modtaget feedback

Spørgsmål: Tænk på det seneste halve år. Hvor mange gange i perioden har du fået skriftlig eller mundtlig feedback på et produkt fra en underviser?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

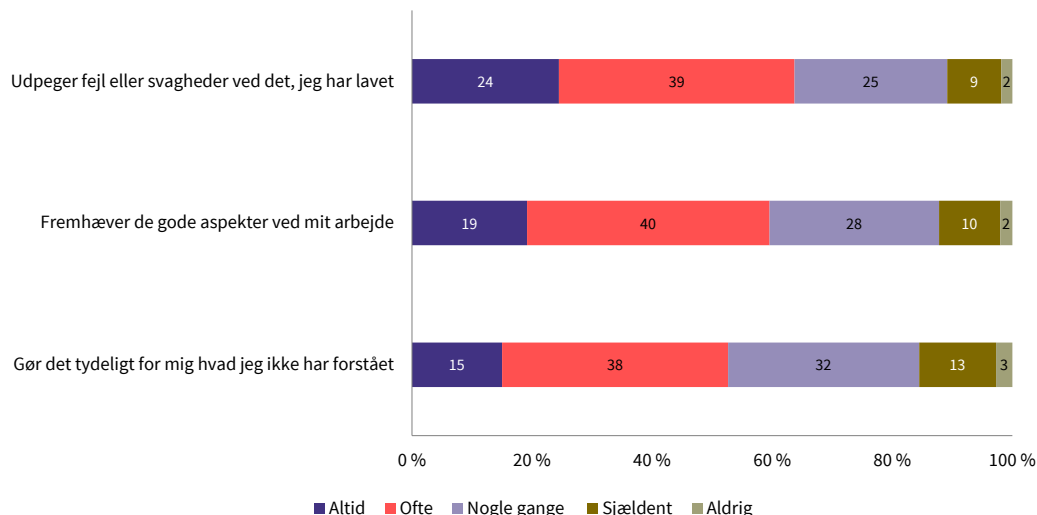
Figuren viser, at langt de fleste studerende har modtaget feedback fra en underviser inden for det seneste halve år. Den største andel har fået feedback én-tre gange (35 %), mens 25 % angiver at have fået feedback fire-seks gange. Derudover har 14 % fået feedback syv-ni gange, og 15 % har fået feedback ti gange eller flere. Mere end hver tiende studerende har dog ikke oplevet at få feedback det sidste halve år.

Figur 6.7 viser indholdet af den feedback, studerende har modtaget.

Figur 6.7

Indhold af feedback

Spørgsmål: Hvor ofte gør dine undervisere følgende i forbindelse med feedback på en opgave på studiet?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 8.565.

Note: De studerende, der har svaret, at de ikke har oplevet at få feedback overhovedet, er udeladt.

Figuren viser, at feedback fra underviserne oftest har fokus på både styrker og svagheder i de studerendes arbejde. 63 % angiver, at underviserne altid eller ofte udpeger fejl eller svagheder ved det, de har lavet, mens 59 % oplever, at underviserne altid eller ofte fremhæver de gode aspekter ved deres arbejde. Derudover angiver 53 %, at feedbacken altid eller ofte gør det tydeligt for dem, hvad de ikke har forstået. Samtidig svarer cirka en fjerdedel til en tredjedel, at dette kun sker nogle gange. Denne feedbackform er således den, færrest studerende oplever at få.

6.3 Studerendes faglige engagement og self-efficacy i relation til undervisningen og studiet

Vi ved, at de studerendes faglige engagement spiller en central rolle for læring for forståelse. Derfor er det relevant at sætte fokus på dette. Fagligt engagement kommer til udtryk i de studerendes interesse og oplevelse af brugbarheden af det faglige indhold samt deltagelse i undervisningen, læringsstrategier og indsats for at lære i dybden og mestre de kompetencer og danne de forståelser, som undervisningen opfordrer til (EVA, 2026a; Fredricks et al., 2004, s. 64). Samtidig peger forskning på, at self-efficacy, dvs. studerendes tro på egne evner i relation til studiet, kan fremme studerendes motivation og læringsudbytte. Self-efficacy styrkes, når undervisningen giver mulighed for mestringsoplevelser, hvor de studerende oplever at kunne arbejde sig frem til en forståelse af det faglige stof (Bandura, 1977). Sådanne oplevelser kan bidrage til en positiv lærings spiral, hvor studerende oplever større kontrol over deres egen læringsproces og dermed øget motivation og engagement (Pintrich, 2003).

Vi ved desuden, at balancen i undervisningens sværhedsgrad og tempo har betydning for, hvordan de studerende oplever undervisningen. Opgaver, der udfordrer de studerende på et niveau, hvor de kan arbejde sig frem til succes, kan understøtte læring for forståelse (Pintrich, 2003; Ulriksen, 2021, s. 46). Omvendt kan både for lave og for høje faglige krav påvirke de studerendes motivation og engagement negativt. Et højt tempo i undervisningen kan desuden få studerende til at opleve, at de har svært ved at følge med, hvilket kan svække deres faglige selvtilid og påvirke deres tilgang til læring (Case & Gunstone, 2003; Nielsen & Ulriksen, 2023; Ulriksen, 2021).

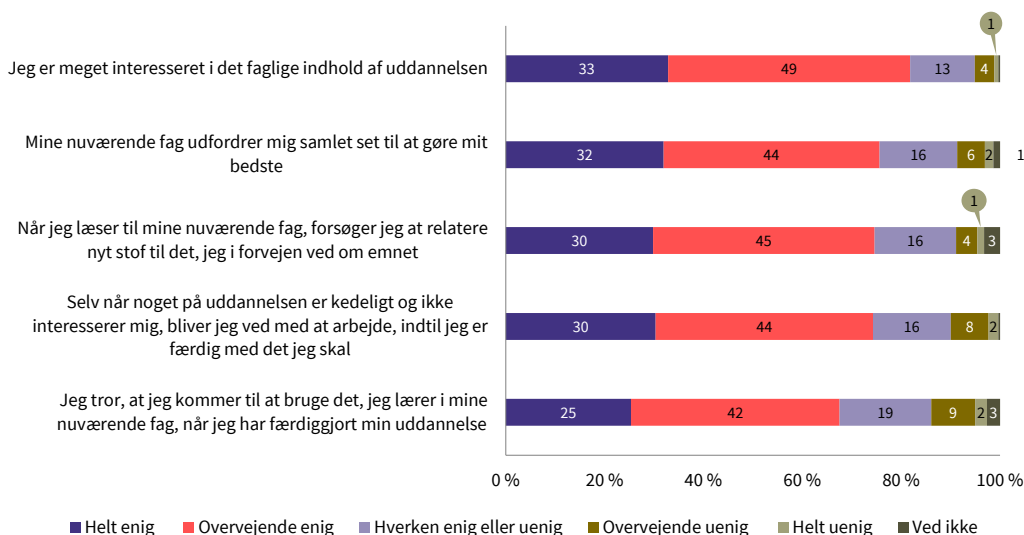
6.3.1 Studerende er fagligt engagerede i deres uddannelse

Figur 6.8 viser studerendes oplevelse af deres faglige engagement og interesse.

Figur 6.8

Studerendes oplevelse af fagligt engagement og interesse i undervisningen

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.579–9.647.

Note: Respondenter, der har svaret 'Ikke relevant', er udeladt.

Figuren viser, at de studerende i vid udstrækning oplever engagement og faglig motivation i deres uddannelse. 33 % er helt enige, og 49 % er overvejende enige i, at de er meget interesseret i indholdet af uddannelsen. Tilsvarende vurderer mange, at deres nuværende fag samlet set udfordrer dem til at gøre deres bedste, hvor 32 % er helt enige, og 44 % er overvejende enige.

Mange studerende angiver også, at de forsøger at relatere nyt stof til det, de allerede ved, idet 30 % er helt enige, og 45 % er overvejende enige. Derudover er 44 % overvejende enige, og 30 % helt enige i, at de arbejder videre med stoffet, også når noget opleves kedeligt eller uinteressant.

Vurderingerne er lidt mere delte, når det gælder forventningen om at få brug for det lærte efter endt uddannelse. Her svarer 25 % af de studerende, at de er helt enige i, at de kommer til at bruge

det, de har lært, når de har færdiggjort deres uddannelse. 42 % er overvejende enige, mens 19 % hverken er enige eller uenige i, at de kommer til at bruge det, de lærer i deres nuværende fag, når de afslutter deres uddannelse.

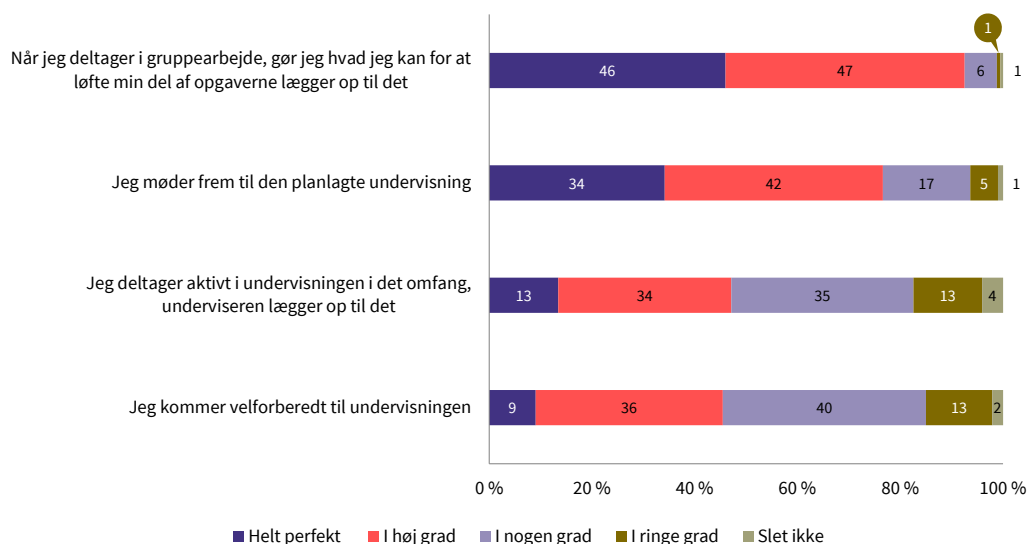
6.3.2 Studerende oplever, at de generelt tager ansvar og bidrager aktivt i undervisningen

Figur 6.9 viser studerendes oplevelse af eget ansvar i undervisningen.

Figur 6.9

Studerendes oplevelse af eget ansvar i undervisningen

Spørgsmål: Hvor godt beskriver de følgende udsagn dig som studerende?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

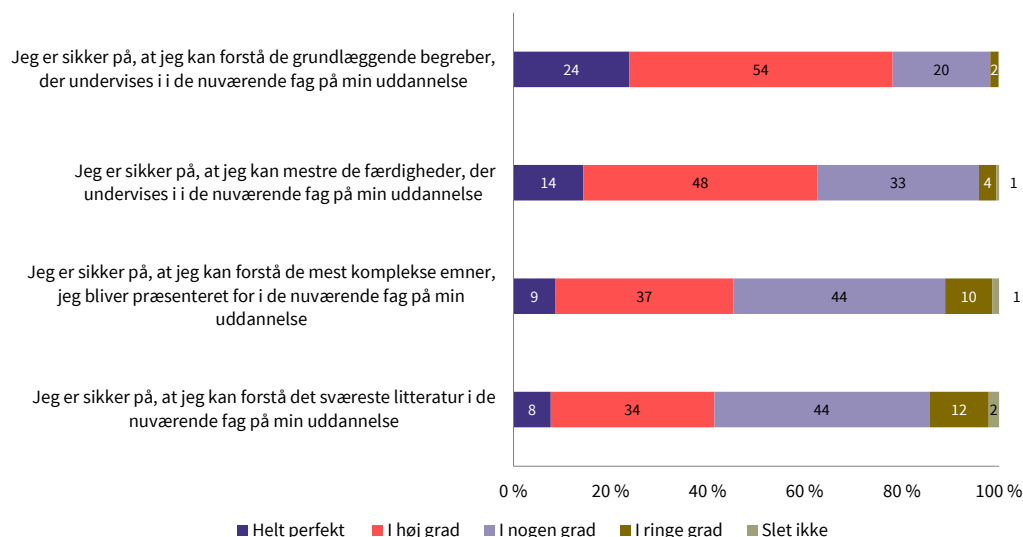
Figuren viser, at de studerende i høj grad oplever at bidrage aktivt, særligt i gruppearbejde, hvor 47 % svarer i høj grad, og 46 % helt perfekt til, at de gør, hvad de kan for at løfte deres del af opgaverne. De studerende vurderer ligeledes generelt, at de har et godt fremmøde til undervisningen, idet 42 % svarer i høj grad, og 34 % helt perfekt til, at de møder frem til den planlagte undervisning. Når det gælder deltagelse i undervisningen i det omfang, underviseren lægger op til, samt forberedelse til undervisningen, er billedet mere delt. Til deltagelse i undervisningen svarer 13 % af studerende helt perfekt, 34 % i høj grad, mens 36 % svarer i nogen grad. Når det gælder forberedelse til undervisningen, svarer 9 % helt perfekt, og 36 % i høj grad, mens 40 % angiver i nogen grad.

6.3.3 Mange studerende oplever en høj grad af self-efficacy

Figur 6.10 viser studerendes self-efficacy.

Figur 6.10
Studerendes oplevelse af self-efficacy

Spørgsmål: Hvor godt beskriver de følgende udsagn dig som studerende?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

Figuren viser, at de studerende generelt oplever, at de kan følge med i deres nuværende fag, men at der er variation afhængigt af fagets kompleksitet. 78 % af studerende svarer, at de helt perfekt eller i høj grad kan forstå de grundlæggende begreber i undervisningen. Ligeledes svarer 62 %, at de helt perfekt eller i høj grad kan mestre de færdigheder, der undervises i. Samtidig angiver 44 %, at de kun i nogen grad kan forstå den sværeste litteratur, og ligeledes angiver 44 %, at de kun i nogen grad kan forstå de mest komplekse emner. Kun en lille andel angiver i ringe grad eller slet ikke at kunne følge med, idet det varierer mellem 2 og 14 % afhængigt af udsagnet.

6.4 Studerendes oplevelse af sammenhæng på uddannelsen

Studerendes oplevelse af sammenhæng i undervisningen kan have betydning for deres motivation, engagement og læring. Derfor er det relevant at belyse, i hvilken grad de studerende oplever en tydelig retning i undervisningen og en sammenhæng mellem læringsmål, undervisningsaktiviteter og prøveformer. Forskning peger på, at undervisning, der er struktureret omkring klare læringsmål og en tydelig rød tråd, kan hjælpe studerende med at skabe overblik over deres læringsproces og forstå, hvordan forskellige elementer i uddannelsen hænger sammen (Andersen, 2010; Biggs, 1996).

Når der er tydelig sammenhæng mellem læringsmål, undervisningsaktiviteter og prøveformer – ofte beskrevet som alignment – kan det styrke de studerendes faglige engagement og understøtte læring for forståelse (Andersen, 2010; Cohen, 1987; Ryberg, 2022). Samtidig har prøveformer betydning for de studerendes motivation og læringsstrategier, da de kan påvirke, hvordan de orienterer

sig mod det faglige stof (Bjælde et al., 2017; Troelsen & Dohn, 2014). Hvis sammenhængen mellem undervisning og prøveformer er uklar, kan det derimod føre til strategiske eller overfladiske tilgange til læring (Biggs, 1996; Loughlin et al., 2021).

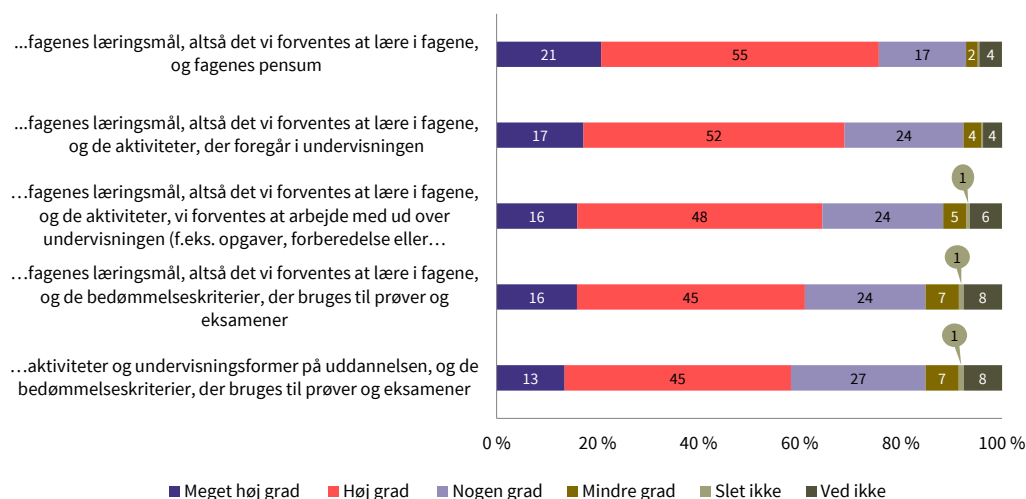
6.4.1 Studerende oplever høj grad af sammenhænge på deres uddannelse

Figur 6.11 viser studerendes oplevelser af sammenhængen mellem fagenes aktiviteter, undervisningsformer og læringsmål og uddannelsens prøveform, pensum og undervisningsaktiviteter.

Figur 6.11

Studerendes oplevelse af sammenhæng på uddannelsen

Spørgsmål: I hvilken grad oplever du på din uddannelse, at der er sammenhæng mellem ...

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.659.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Som det fremgår af figurens tre første punkter, oplever en stor andel af de studerende, at der er en god sammenhæng mellem på den ene side fagenes læringsmål og på den anden side fagenes pensum, fagenes aktiviteter i undervisningen og det, de studerende forventes at arbejde med ud over undervisningen. Her er det mellem 64 og 76 % af de studerende, der har svaret, at de oplever en sammenhæng i høj eller meget høj grad. En anelse færre studerende, 61 %, har svaret, at de i høj eller meget høj grad oplever, at der er en sammenhæng mellem fagenes læringsmål og de bedømmelseskriterier, der bruges til prøver og eksamener. 58 % af de studerende svarer, at de i høj eller meget høj grad oplever en sammenhæng mellem aktiviteter og undervisningsformen på uddannelsen og de bedømmelseskriterier, der bruges. Samtidig oplever en betragtelig andel af de studerende – mellem 19 og 35 % – dog kun i nogen, mindre grad eller slet ikke sammenhæng mellem på den ene side fagenes læringsmål og på den anden side fagenes pensum, fagenes aktiviteter i undervisningen og det, de studerende forventes at arbejde med ud over undervisningen.

6.5 Studerendes overvejelser om frafald

Vi ved, at forhold i undervisningen og studiemiljøet, som er belyst tidligere i denne rapport, kan understøtte de studerendes faglige engagement, self-efficacy og deltagelse og dermed bidrage til, at de gennemfører uddannelsen (EVA, 2026b). I dette afsnit belyses de studerendes overvejelser om frafald på forskellige semestre.

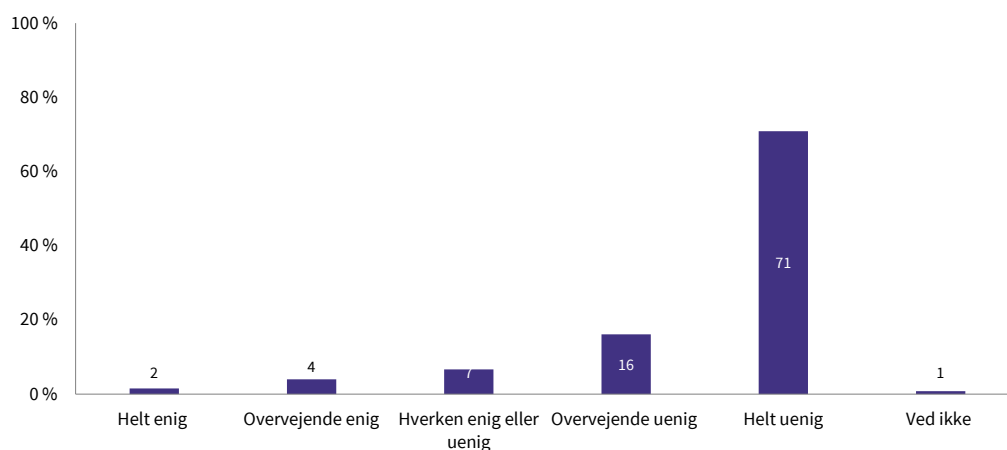
6.5.1 Få studerende overvejer at stoppe på uddannelsen

Figur 6.12 viser andelen af studerende, der overvejer at stoppe på deres uddannelse.

Figur 6.12

Studerendes overvejelser om at stoppe på deres uddannelse

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Jeg overvejer at stoppe på uddannelsen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.590.

Note: Respondenter, der har svaret 'Ikke relevant', er udeladt.

Figuren viser, at langt de fleste studerende ikke overvejer at stoppe på deres uddannelse. Et klart flertal er helt uenige i udsagnet, idet 71 % svarer, at de er helt uenige, og 16 % er overvejende uenige i, at de overvejer at stoppe på uddannelsen. Kun en mindre andel angiver, at de overvejer at stoppe, hvor 4 % er overvejende enige, og 2 % helt enige, mens 7 % hverken er enige eller uenige.

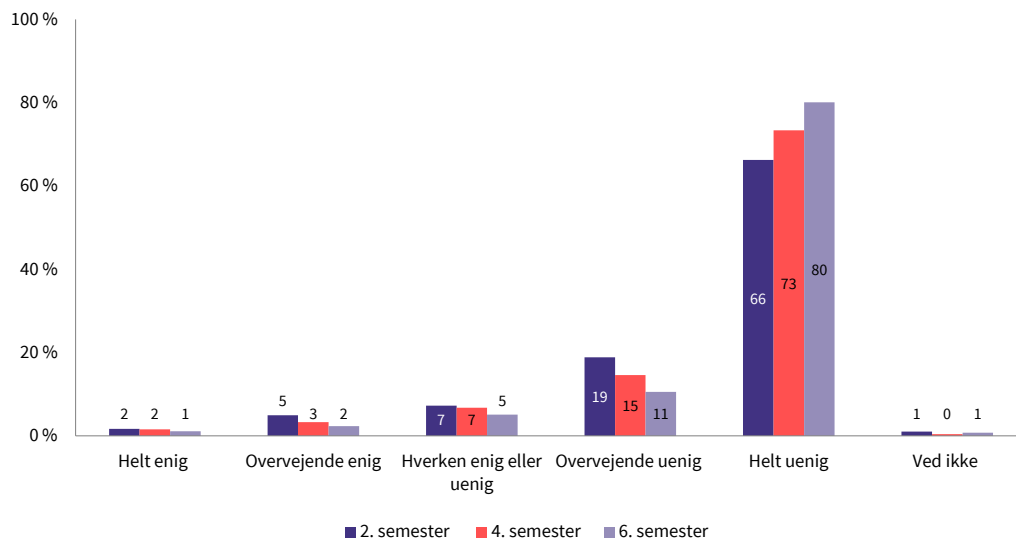
6.5.2 Færre studerende overvejer at stoppe på uddannelsen på de senere semestre

Figur 6.13 viser andelen af studerende, der overvejer at stoppe på deres uddannelse, fordelt på semestre.

Figur 6.13

Studerendes overvejelser om at stoppe på deres uddannelse opdelt på semester

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Jeg overvejer at stoppe på uddannelsen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: N = 9.590.

Note: Respondenter, der har svaret 'Ikke relevant', er udeladt.

Figuren viser, at langt størstedelen af de studerende ikke overvejer at stoppe på deres uddannelse, og at andelen, der afviser udsagnet, stiger, i takt med at de studerende har været længere tid på uddannelsen.

På andet semester svarer 66 %, at de er helt uenige i, at de overvejer at stoppe, mens det gælder 73 % på fjerde semester, og 80 % på sjette semester. Samtidig falder andelen, der er overvejende eller helt enige i udsagnet, fra 7 % på andet semester til 4 % på fjerde semester og 3 % på sjette semester.

Kun en meget lille andel angiver, at de er helt enige i, at de overvejer at stoppe.

Samlet peger figuren på, at overvejelser om at stoppe på uddannelsen er mest udbredt blandt studerende på andet semester og aftager, i takt med at de studerende kommer længere i deres uddannelsesforløb.

Appendiks A – Litteraturliste

- Andersen, H. L. (2010). *Constructive risikoen for en forsimplende universitetspædagogik*. Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift, 5 (9), 3035. <https://doi.org/10.7146/dut.v5i9.5568>.
- Andersen, H. L., Tofteskov, J., & Ulriksen, L. (2025). *Universitetspædagogisk kompetenceudvikling: Eksplicitering og pædagogiske overvejelsers betydning*. Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift, 20 (37). <https://doi.org/10.7146/dut.v20i37.148777>.
- Bandura, A. (1977). *Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change*. Psychological Review, 84 (2), 191215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>.
- Biggs, J. (1996). *Enhancing teaching through constructive alignment*. Higher Education, 32 (3), 347364. <https://doi.org/10.1007/BF00138871>.
- Bjælde, O. E., Jørgensen, T. H., & Lindberg, A. B. (2017). *Continuous assessment in higher education in Denmark*. Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift, 12 (23), Article 23. <https://doi.org/10.7146/dut.v12i23.25634>.
- Case, J., & Gunstone, R. (2003). *Going Deeper than Deep and Surface Approaches: A study of students' perceptions of time*. Teaching in Higher Education, 8 (1), 5569. <https://doi.org/10.1080/1356251032000052320>.
- Cohen, S. A. (1987). *Instructional Alignment: Searching for a Magic Bullet*. Educational Researcher, 16 (8), 1620. <https://doi.org/10.2307/1175370>.
- Danske Universiteter. (2021). *Dansk ramme for meritering af universitetspædagogiske kompetencer*.
- ENQA. (2015). *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.
- EVA. (2023). *Førsteårsstuderendes oplevelse af specialpædagogisk støtte*. Danmarks Evalueringsinstitut. <https://eva.dk/Media/638489418926382159/F%C3%B8rste%C3%A5rsstuderendes%20oplevelse%20af%20specialp%C3%A6dagogisk%20st%C3%B8tte.pdf>.

- EVA. (2026a). *God undervisning på universitetet*. Danmarks Evalueringsinstitut. <https://eva.dk/udgivelser/2026/mar/god-undervisning-paa-universitetet>.
- EVA. (2026b). *Hvad fremmer fagligt udbytte, trivsel og gennemførelse på universiteter?* Danmarks Evalueringsinstitut. <https://eva.dk/udgivelser/2026/jan/hvad-fremmer-fagligt-udbytte-trivsel-og-gennemfoerelse-paa-universiteter>.
- EVA. (2026c). *Organisering og fysiske rammer på universitetet*. Danmarks Evalueringsinstitut. <https://eva.dk/udgivelser/2026/mar/organisering-og-fysiske-rammer-paa-universitetet>.
- EVA. (2026d). *Sociale miljøer på universitetet [Vidensnotat]*. Danmarks Evalueringsinstitut. <https://eva.dk/udgivelser/2026/mar/sociale-miljoer-paa-universitetet>.
- EVA. (2026e). *Undervisning og studiemiljøer i praksis*. Danmarks Evalueringsinstitut. <https://eva.dk/udgivelser/2026/mar/undervisning-og-studiemiljoer-i-praksis>.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). *School Engagement: Potential of the Concept, State of the Evidence*. *Review of Educational Research*, 74 (1), 59109.
- Gibbs, G., & Coffey, M. (2004). *The Impact Of Training Of University Teachers on their Teaching Skills, their Approach to Teaching and the Approach to Learning of their Students*. *Active Learning in Higher Education*, 5 (1), 87100. <https://doi.org/10.1177/1469787404040463>.
- Hattie, J. (2015). *The Applicability of Visible Learning to Higher Education*. *Scholarship of Teaching and Learning in Psychology*, 1 (1), 7991. <https://doi.org/10.1037/stl0000021>.
- Loughlin, C., Lygo-Baker, S., & Lindberg-Sand, Å. (2021). *Reclaiming constructive alignment*. *European Journal of Higher Education*, 11 (2), 119136. <https://doi.org/10.1080/21568235.2020.1816197>.
- Mørkved, B. P. (2019). *Refleksjon i undervisning – eksempel på refleksjon fra entreprenørskapsundervisning*. I: Loeng, S., Mørkved, B. P., Isachsen, B. S., Studentaktiv læring praksisnær undervisning i høyere utdanning. Cappelen Damm Akademisk/NOASP Nordic Open Access Scholarly Publishing.
- Nicol, D. J., & Macfarlane-Dick, D. (2006). *Formative assessment and self-regulated learning: A model and seven principles of good feedback practice*. *Studies in Higher Education*, 31 (2), 199218. <https://doi.org/10.1080/03075070600572090>.
- Nielsen, K. B., & Ulriksen, L. (2023). *Following rhythms and changing pace-Students' strategies in relation to time in higher education*. *Teaching in Higher Education*, ahead-of-print(ahead-of-print), 1–15. <https://doi.org/10.1080/13562517.2021.1940926>.
- Pintrich, P. R. (2003). *A Motivational Science Perspective on the Role of Student Motivation in Learning and Teaching Contexts*. *Journal of Educational Psychology*, 95 (4), 667686. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.95.4.667>.

Rienecker, L., Jørgensen, P. S., Dolin, J., & Ingerslev, G.). (2015). *University teaching and learning* (1. udgave)

Ryberg, M. L. (2022). *Rammesætning som pædagogisk praksis?: Eksperimenter med rammesætning for at styrke sammenhængen i undervisningen og skabe læringsanledninger*. *Improving University Science Teaching and Learning*, 17 (1). <https://tidsskrift.dk/IUSTL/article/download/136505/181346>.

Tinto, V. (2015). *Through the Eyes of Students*. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 19 (3), 254-269. <https://doi.org/10.1177/1521025115621917>.

Tomlinson, C. A. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners* (2. udgave). Association for Supervision & Curriculum Development. <http://ebookcentral.proquest.com/lib/kbdk/detail.action?docID=1709534>.

Troelsen, R., & Dohn, N. B. (2014). *Hvordan udvikles eksamensformer?* *Cepra-striben*, (16). <https://doi.org/10.17896/UCN.cepra.n16.121>.

Ulriksen, L. (2021). *God undervisning på de videregående uddannelser: En forskningsbaseret brugsbog*. Flemming B. Olsen (2. udgave) Frydenlund.

Ulriksen, L., & Gregersen, A. F. M. (2022). *Expectations and Challenges of First-Year Biotechnology Students: The Importance of Social Relations*. *Nordic Studies in Science Education*, 18 (2), Article 2. <https://doi.org/10.5617/nordina.8679>.

Universitetsloven, 778 Loven om § 18, stk. 5 (2019). <https://danskelove.dk/universitetsloven/18>.

Wulf-Andersen, T., Larsen, L., Jensen, A. A., Krogh, L., Stigemo, A. B., & Kristiansen, M. H.). (2023). *Students' Experiences of Psychosocial Problems in Higher Education: Battling and Belonging* (1. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003221029>

Zepke, N., & Leach, L. (2010). *Improving student engagement: Ten proposals for action*. *Active Learning in Higher Education*, 11 (3), 167-177. <https://doi.org/10.1177/1469787410379680>

Undervisning, studiemiljø og organisering på universiteternes bacheloruddannelser

© 2026 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: iStock

ISBN (www) 978-87-7182-906-8

EVA – analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

EVA

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk